БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 264 (19.340). ● 1985 йил 17 ноябрь, якшанба ● Баҳоси 3 тийин.

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 68 йиллиги муносабати билан меҳнаткашлардан, партия, совет ва жамоат ташкилотларидан, корхоналар, муассасалар, қурилишларнинг, колхозлар, совхозларнинг коллективларидан, Совет Армияси ва Флоти жангчиларидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номига кўпдан кўп қутловлар ва табрикномалар келди.

Табрикномаларда Ватаннинг тарихий ютуқларидан совет кишилари фахрланаётганликлари, улар социалистик қурилишнинг янги, яна ҳам юксакроқ марраларига эришиш учун фидокорона меҳнат қилишга тайёр эканликлари, социализмни такомиллаштириш ишига ўз ҳиссасини қўшишга интилаётганликлари изҳор қилинади. Бу табрикномалар партия билан халқ мустаҳкам бирлигининг, мамлакатимизнинг ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлари ва халқ зиёлилари КПССнинг ленинча йўлини қўллаб-қувватлаётганликларининг далилидир.

Ҳозир тарихий аҳамиятга молик воқеа — КПСС XXVII съезди арафасида ишлаб чиқариш коллективлари меҳнат унумдорлигини оширганликлари, сифат кўрсаткичларини яхшилаганликлари, масъулият ва интизомни кучайтирганликлари тўғрисида рапорт бермоқдалар.

Буларнинг ҳаммаси — партия қарорлари муваффақиятли равишда амалга оширилишининг, совет жамияти КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми Ватанимизни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш борасида ишлаб чиққан программавий йўл-йўриқлари асосида коммунизм сари бундан буён ҳаракат қилиб боришининг гаровидир.

Табрикномаларда қайд этилганидек, совет жамияти тарихида ҳозирги масъулиятли бурилиш пайтида, КПСС XXVII съезди арафасида совет кишилари партия халқ фаровонлигини ошириш, мамлакатнинг иқтисодий потенциалини мустаҳкамлаш, унинг мудофаа қудратини тегишли даражада сақлаш соҳасида ўртага қўйган стратегик вазифаларни ҳал этишда янги ғалабаларга эришиш учун ўзларининг бутун куч ва билимларини сарфлашга азму қарор қилгандирлар. КПСС XXVII съезди умумхалқ муҳокамасига тақдим этилган КПССнинг янги таҳрирдаги Программасини ва бошқа ҳужжатларни кўриб чиқади. Ўртага қўйилган вазифаларнинг ҳаммаси муваффақиятли ҳал этилишига, белгиланган марраларга эришилишига совет кишиларининг ишончи комил.

Социалистик мамлакатларнинг раҳбарларидан, коммунистик, ишчи партиялар, революцион демократик партиялар ва озодлик ҳаракатларидан, чет мамлакатларнинг ҳукуматларидан, давлат ва жамоат арбобларидан, айрим гражданларидан ҳам қутловлар олинди.

Қутловларда дўстларимиз агрессив кучларнинг айби билан инсоният боши узра пайдо бўлган уруш хавфининг олдини олиш учун, империализмнинг халқлар суверенитети ва озодлигига қиладиган тажовузларини даф этиш, тинчликни сақлаб қолиш, Ер юзида эркинлик ва социал тараққиётни таъминлаш учун совет халқи олиб бораётган кураш билан бирдам эканликлари изҳор қилинди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 68 йиллиги муносабати билан совет халқига йўллаган табрикномалари ва муваффақиятлар тилаб билдирган истаклари учун барча партия, совет ва жамоат ташкилотларига, меҳнат коллективларига, Совет Армияси ва Флотининг жангчиларига, социалистик мамлакатларнинг раҳбарларига, коммунистик, ишчи партияларга, революцион демократик партиялар ва ҳаракатларга чет мамлакатларнинг ҳукуматларига, давлат ва жамоат арбобларига, демократик ташкилотлари ва айрим гражданларига самимий миннатдорчилик изҳор этадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 йилги давлат плани ва СССР давлат бюджети лойиҳаларини кўриб чиқди. Мажлисда уқтириб ўтилишича, бу лойиҳаларда кўзда тутилган кўрсаткичлар ўзининг принципиал йўналиши жиҳатидан партиянинг мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришни кўзловчи стратегик йўлига, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ҳамда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларининг талабларига мувофиқ келади. Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили планини амалга ошириш халқ хўжалигини интенсивлаш йўлига буриб юбориш, социалистик экономиканинг самарадорлигини ошириш учун алоҳида аҳамиятга эга бўлади. Халқ хўжалигини ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш асосан меҳнат унумдорлигини ошириш, ҳамма турдаги ресурсларни тежаш, фан-техника тараққиёти ютуқларини кенг миқёсда жорий этиш ҳисобига амалга оширилади. Ишлаб чиқаришни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш мақсадида капитал қурилиш суръатлари анча кучайтирилади. Иқтисодий ва молиявий ишни такомиллаштириш, хўжалик юритишнинг янги методларини жорий қилиш, исрофгарчилик ва хўжасизлик фактларига қарши кескин кураш тадбирлари белгиланмоқда.

План ва бюджет лойиҳалари аҳолининг турмуш даражасини янада ўстиришга, меҳнаткашларнинг реал даромадларини кўпайтиришга, уларни уй-жой ва медицина хизмати билан таъминлашга, маориф ва маданиятни ривожлантиришга қаратилган. Озиқ-овқат программасини ҳамда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ва хизмат соҳасини ривожлантириш комплекс программасини бажариш асосида аҳолининг таъминотини яхшилашга катта эътибор берилади.

Сиёсий бюро план тасдиқланганидан кейин партия, совет, хўжалик органларининг, меҳнат коллективларининг асосий диққат-эътибори план топшириқларини аниқ бажаришга қаратилиши лозимлигини таъкидлади. Бунинг учун ҳар бир тармоққа, ҳар бир корхонага раҳбарлик даражасини янада ошириш, кадрларнинг масъулиятини кучайтириш, ташкилотчилик ва сиёсий ишни яхшилаш зарур.

Сиёсий бюро КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари йўл-йўриқларига биноан мамлакатнинг агросаноат комплексини бошқаришни янада такомиллаштириш тўғрисидаги таклифларни кўриб чиқди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада тезроқ кўпайтириш ва аҳолининг озиқ-овқатга бўлган эҳтиёжларини қондириш мақсадида агросаноат комплексини ҳамма поғоналарда яхлит бир тармоқ, деб билиб, уни шунга мувофиқ равишда планлаштиришга, пул билан таъминлашга ва бошқаришга ўтиш тадбирлари кўзда тутилди. Белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши маҳкамачилик тарқоқлигини тугатиш, қишлоқ хўжалиги, қайта ишлаш саноати ва уларга хизмат қилувчи тармоқлар ўртасидаги интеграцияни кучайтириш, хўжалик юритишнинг иқтисодий механизмини янада яхшилаш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтириш имконини беради.

Уй-жойлардан фойдаланишни яхшилаш ҳамда корхона ва ташкилотлар учун қурилган уйлардаги турар жой саҳнини маҳаллий Советлар ихтиёрига топширишни тартибга солиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида мамлакатда жами саҳни 440 миллион квадрат метрга яқин уй-жой биноларидан фойдаланиш учун топширилганлиги, шу туфайли 40 миллиондан кўпроқ кишининг уй-жой шароитлари яхшиланганлиги мажлисда уқтириб ўтилди. Бироқ уй-жой проблемаси ҳали ҳам жуда кескин бўлиб турибди. Шу муносабат билан уй-жой фондидан фойдаланиш практикасини такомиллаштиришга, идораларга қарашли уй-жой майдонидан маҳаллий Советларга ажратиб бериш тўғрисидаги қонунларни тартибга солишга, шунингдек уй-жой қурилишида улуш қўшиб қатнашиш учун корхона ва муассасалар томонидан маҳаллий ҳокимият органларига бериладиган маблағнинг ишлатилиши устидан контролликни кучайтиришга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Сиёсий бюро ўртоқ М. С. Горбачев бошчилигидаги Совет делегациясининг Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Менгисту Хайле Мариам бошчилигидаги Эфиопия делегацияси билан ўтказган музокаралари якунларини маъқуллади. Ўртоқлик, дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган бу музокаралар СССР билан Эфиопия ўртасидаги ҳар томонлама сиёсий ва ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш, КПСС билан Эфиопия Ишчи партияси ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш йўлида муҳим босқич бўлганлиги уқтириб ўтилди.

Совет раҳбарларининг олий даражада Женевада ўтказиладиган Совет-Америка учрашувига алоқадор масалалар юзасидан АҚШ давлат секретари Ж. Шульц билан Москвада олиб борган музокараларининг натижалари муҳокама қилинди. Сиёсий бюро иккала мамлакат олий раҳбарларининг учрашувида космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ва ердаги мана шундай пойгани тўхтатиш асосида ядро уруши хавфини тугатиш проблемасига энг асосий эътибор берилиши лозимлигини уқтириб, Совет томонининг Женевадаги учрашув муваффақиятли ўтиши учун имкони бўлган ҳамма ишни қилиш муддаосини таъкидлади. Бунинг учун Америка томони ҳам шундай куч-ғайрат сарфлаши керак бўлади, албатта.

Ўртоқ Э. А. Шеварднадзенинг Куба Республикасига қилинган визит ва Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ф. Кастро билан, Кубанинг бошқа раҳбарлари билан ўтказилган музокаралар тўғрисидаги ахборотини тинглаб, Сиёсий бюро бу музокаралар партияларимиз ва мамлакатларимиз ўртасидаги мустаҳкам қардошлик алоқаларининг, улар СССР билан Куба ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини социализм манфаатлари, тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам муттасил мустаҳкамлашга интилаётганликларининг янги далили бўлганлигини мамнуният билан қайд этди.

ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Мозамбик Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Ж. Чиссано бошчилигидаги МХР партия-ҳукумат делегациясининг Совет Иттифоқига қилган визити вақтида бўлиб ўтган Совет-Мозамбик музокараларининг якунларидан мамнуният изҳор этилди.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг мажлисида мамлакатимиз ички турмушининг ҳамда унинг тинчликсевар ташқи сиёсат йўлини амалга оширишнинг бошқа баъзи масалалари ҳам муҳокама қилинди.

XXVII „ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун —областлар; иккинчи устун.—бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун—мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун—мавсум бошидан буён.

ФАРҒОНА	0,20	109,51	0,07	36,61
НАМАНГАН	0,14	107,10	—	85,61
ТОШКЕНТ	0,20	102,93	0,01	101,29
Сирдарё	0,45	99,79	0,08	107,00
Андижон	0,50	96,94	0,23	61,19
Сурхондарё	0,52	96,13	0,04	87,45
Хоразм	0,14	93,49	0,24	54,34
ҚҚАССР	0,37	91,87	0,10	72,53
Жиззах	0,41	85,65	—	79,20
Бухоро	0,08	84,63	0,07	16,82
Самарқанд	0,51	82,89	0,02	43,36
Навоий	0,25	81,80	0,15	45,59
Қашқадарё	0,44	70,86	0,49	49,97
Республика бўйича:	0,34	92,82	0,12	65,31
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
СУРХОНДАРЁ	0,93	154,47	0,07	153,77
НАМАНГАН	0,24	110,06	—	—
Бухоро	0,50	75,98	—	—
Қашқадарё	1,24	70,79	0,45	57,61
Навоий	0,46	57,67	1,28	27,89
Республика бўйича:	0,97	119,22	0,24	110,13

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди:

Гулистон райони — район партия комитетининг секретари Р. Ғ. Абдураҳмонов, район ижроия комитетининг раиси Т. И. Исмоилов, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Р. Д. Тўраев, райсельхозтехника бошқарувчиси У. С. Абдиев, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи У. Ҳайруллаев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси И. Исақулов, район комсомол комитетининг секретари Н. Шерматова;

Амударё райони — район партия комитетининг секретари И. У. Қурбонов, район ижроия комитетининг раиси К. Наметов, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Р. Жуманов, райсельхозтехника бошқарувчиси Н. Ердашов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Мадаминов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси М. Ражабов, район комсомол комитетининг секретари И. Вайсниёзов;

Бойсун райони — район партия комитетининг секретари В. П. Хомяк, район ижроия комитетининг раиси Ш. Болтаев, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Ш. Пардаев, райсельхозтехника бошқарувчиси Х. Холиқов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ҳ. Нормаматов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси В. Қосимов, район комсомол комитетининг секретари Ҳ. Ҳ. Салимова;

Избоскан райони — район партия комитетининг секретари Б. Н. Расулов, район ижроия комитетининг раиси Т. Мамажонов, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Р. М. Михайлев, райсельхозтехника бошқарувчиси А. Абдурашитов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ч. С. Хамидуллин, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Ҳ. Ғаффорова, район комсомол комитетининг секретари Х. Э. Ўтанов;

Шўрчи райони — район партия комитетининг секретари К. Эшпаев, район ижроия комитетининг раиси У. Мустафоев, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси К. Бекмуродов, райсельхозтехника бошқарувчиси Р. Оқбергенов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи В. П. Датчук, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Н. Мавлонов, район комсомол комитетининг секретари В. А. Фадеев;

Жарқўрғон райони — район партия комитетининг секретари А. А. Норқобилов, район ижроия комитетининг раиси Н. Ф. Тудиев, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси У. Маматхолов, райсельхозтехника бошқарувчиси С. У. Бобоназаров, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ҳ. Н. Холиқов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Б. А. Чоршанбиева, район комсомол комитетининг секретари А. Р. Маматмуродов.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ПАРТИЯ САФЛАРИНИНГ МАСЪУЛИЯТЛИ КЎРИГИ

Тошкент шаҳар Фрунзе район партия конференциясидан

Ўзбекистон пойтахти Фрунзе райони қуйи партия бўғинларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ишчанлик, принципиаллик, талабчан танқид ва ўз-ўзини танқид вазиятида ўтди. Коммунистлар ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, ташкилотчилик, идеологик ишларни такомиллаштириш, иш услуби ва методларини КПСС Марказий Комитетининг 1985 йилги апрель ва октябрь Пленумлари талабларига, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланиб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш йўл-йўриқларига мувофиқ қайта қуриш масалаларини манфаатдорлик ва омилкорлик билан муҳокама қилдилар.

16 ноябрда бўлиб ўтган район хисобот-сайлов партия конференциясида муҳим ишлар ва режалар тўғрисидаги мана шу катта партиявий гурунг давом эттирилди. Умумхалқ муҳокамасига қўйилган жуда катта назарий, сиёсий ва амалий аҳамиятга молик ҳужжатлар — партиянинг янги таҳрирдаги Программаси ва таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари конференцияга алоҳида жанговарлик руҳини бахш этди. Район комитетининг ҳисобот докладида, конференция қатнашчиларининг нутқларида мазкур ҳужжатлар коммунистик қурилишда ишончли йўл кўрсатувчи қўлланма эканлиги таъкидланди.

Конференцияда сўзга чиққан барча кишилар бутун партиявий ишни янги вазифалар даражасига кўтариш, мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш программасини бажаришга энг кўп ҳисса қўшиш, бу йўлда халақит берадиган барча нарсаларга қатъиян қарши курашиш зарурлиги тўғрисида гапирдилар. Районнинг меҳнат коллективлари ҳисобот даврида муайян ютуқларни қўлга киритганлиги айтиб ўтилди. Саноат корхоналарини модернизациялаш ва реконструкциялаш асосида улар маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ва унинг турларини кўпайтириб, буюмларнинг сифатини яхшиладилар. Юқори малакали кадрлар тайёрлаш, янги машина ва механизмлар яратиш, такомиллаштирилган технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни ишлаб чиқаришга жорий этиш учун илмий муассасалар ва олий ўқув юртлари, тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари, конструкторлик бюроларининг масъулияти оширилди. Кейинги икки йилнинг ўзидагина район корхоналарида турли техниканинг 200 дан ортиқ янги тури, 110 та технологик жараён жорий этилди. «КПССнинг XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилди. Мусобақа давомида бир ярим мингдан ортиқ ишчи шу йил топшириқларини муддатидан илгари адо этганликлари тўғрисида рапорт берди, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларидан 23 киши икки беш йиллик планини бажарди.

Конференция қатнашчилари эришилган ютуқларни иқтисодий ва социал ривожланиш соҳасида партия ўртага қўяётган талаблар билан таққослаб, асосий эътиборни ҳал этилмаган проблемалар ва камчиликларга қаратдилар. Кўпгина корхоналарда ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланилмаётганлиги, меҳнат унумдорлиги суст ўсаётганлиги, янги техника зарур даражада жадал суръатлар билан жорий этилмаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Айрим раҳбарлар давлат манфаатларини ҳисобга олмай, планларнинг камайтирилишига эришмоқдалар. Натижада район саноати беш йиллик планда кўзда тутилган марраларга эриша олмади. Бунинг учун асосий айб «Таштекстильмаш» корхоналари, тўқимачилик комбинати, 1-пойабзал фабрикаси, «Промстройкомплект» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективлари зиммасига тушади.

Район партия комитетининг биринчи секретари **С. А. Хўжаева**, «Промстройкомплект» бирлашмасига қарашли 1-темир-бетон буюмлар заводининг кранчиси **Н. П. Туския**, 2-маршрутли таксилар автотранспорт корхонасининг ҳайдовчиси **Н. А. Радченко**, «Узбектекстильмаш» бирлашмасининг ишчиси **Л. Н. Наседкина**, тўқимачилик ва енгил саноат институтининг ректори **Б. Г. Қодиров**, тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси **Е. А. Губина**, абразив комбинати партия комитетининг секретари **М. Л. Сесюнина** ва бошқа делегатлар партиявий ва хўжалик ишларини такомиллаштириш йўллари, камчиликларни бартараф этиш тадбирлари тўғрисида гапириб, барча иш участкаларида тартибни йўлга қўйиш, партия, давлат, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун курашни кучайтириш зарурлигини айтдилар. «Биз ўз бригадамизда КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасини муҳокама қилдик,— деди конференцияда «Отдельстрой» трестининг сувоқчилар бригадири У. Олимжонов. —Лойиҳада партия хўжалик ҳисобини янада ривожлантириш ва унинг самарадорлигини ошириш зарур, деб ҳисоблайди, дейилади. Бу қоида бригадамизнинг ҳар бир аъзосига ғоят аҳамиятли ва тушунарлидир. Бизда баъзида хўжалик ҳисобига ўтишга қаршилик кўрсатиб, нормал ишлашга халақит беришади. Бизни кўпинча бошқарма, трест, баъзида юқоридан берилган кўрсатма асосида объектдан объектга юбораверишади. Шунинг учун ҳам биз зарур натижага эриша олмаяпмиз».

Бошқа нутқларда ҳам инсон омили, ҳар бир меҳнаткашнинг самарали ишлашини активлаштириш зарур, деган фикр билдирилди. Делегатлар хўжалик фаолиятини, ғоявий-тарбиявий ишларни чуқур таҳлил этиб, ишда расмиятчиликдан, камчиликларга нисбатан муросасозликдан, сусткашликдан қатъиян халос бўлиш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **И. Б. Усмонхўжаев** нутқ сўзлади.

Сизларнинг конференциянгиз, деди у, республикада дастлабки конференциялардан бири сифатида ўтказилмоқда ва КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди арафасида партия сафлари масъулиятли кўригининг янги муҳим босқичини бошлаб бермоқда. Бу галги ҳисобот ва сайловлар икки беш йиллик маррасида, партия Марказий Комитетининг 1985 йил апрель ва октябрь Пленумларида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқларида баён этиб берилган йўл-йўриқларга мувофиқ жамият турмушининг ҳамма соҳаларига раҳбарлик қилиш форма ва методларини яхшилаш юзасидан партия зўр ғайрат билан иш олиб бораётган муҳитда ўтаётганлиги бу кампанияга алоҳида аҳамият бахш этмоқда.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Уставн, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг келгуси беш йилликка ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларида коммунизм қуриш учун кураш назарияси, стратегияси ва тактикасининг туб проблемалари ҳар томонлама ишлаб чиқилди. Зўр сиёсий аҳамиятга молик бўлган шу ҳужжатлар совет жамиятининг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш концепцияси руҳи билан суғорилган ва шу боисдан ҳам халқнинг зўр ғайрат-шижоатини қулф урдирмоқда.

«Ленин таълим берганидек, «обрў кучи билан, ғайрат, зўр тажриба, ғоят ҳар томонлама иш тутиш, зўр истеъдод кучи билан» ҳаракат қила олиш маҳорати, ҳозир биз учун бениҳоя муҳимдир», — деб уқтиради Михаил Сергеевич Горбачев.

Шу вазифалар нуқтаи назаридан республика партия ташкилоти ҳам ўз ишини баҳолашга янада талабчанлик билан чуқурроқ ёндашмоқда. Кейинги вақтларда у ғоявий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди. Бунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми бениҳоя муҳим роль ўйнади. Унинг қарорлари кўп босқичли бўлиб, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик савиясини оширишга, партия органларининг жанговарлик қобилиятини ва активлигини кучайтиришга, кадрларнинг сифат составини ва жой-жойига қўйилишини яхшилашга сафарбар этувчилик таъсирини ўтказди.

XVI пленумнинг ҳамма жойда тартиб ва уюшқоқликни қарор топтиришга, партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга қаратилган йўлини меҳнаткашлар якдиллик билан маъқуллаб, астойдил қўллаб-қувватладилар. Одамларнинг ижтимоий онгида, психологиясида ижобий силжишлар содир бўлди.

Партия режаларини амалга оширишга Фрунзе районининг меҳнаткашлари, унинг партия ташкилоти ҳам салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Конференцияда шу ҳақда батафсил гапириб ўтилди. Делегатлар район партия комитетининг ҳисобот давридаги ишинигина эмас, шу билан бирга бутун беш йилликдаги ишини ҳам принципиал позицияларда туриб чуқур ва атрофлича таҳлил этдилар, мавжуд камчилик ва резервларни тўғри кўрсатиб ўтдилар, экономика ва маданиятни ривожлантиришнинг, ташкилотчилик ва сиёсий ишнинг энг муҳим масалаларини кўтариб чиқдилар, истиқбол вазифаларини белгиладилар.

Район партия комитетининг, бошланғич партия ташкилотларининг иш услубини такомиллаштиришга нисбатан тобора юксак талаблар қўйилди. Турғунликка барҳам бериш, ташаббускорлик ва қатъият билан иш тутиш, экономика ва маданиятга партиявий раҳбарликни доимо яхшилаш, эксперимент қилишдан чўчимаслик, илғор тажрибани кенг оммалаштиришга интилиш, партия ташкилотларининг жанговарлигини, ҳар бир коммунистнинг авангардлик ролини муттасил ошириш зарурлиги таъкидланди.

Ҳозир район Тошкент саноат маҳсулоти хажмининг қарийб 13 процентини ишлаб чиқармоқда. Беш йиллик мобайнида саноат ишлаб чиқариши ҳажми 16 процент, меҳнат унумдорлиги 14 процент ошди. Район корхоналарида меҳнат интизомини бузиш, иш вақтининг зое ўтиши ҳолларига қарши изчиллик билан кураш олиб борилмоқда. Капитал қурилишда, социал соҳада ижобий тенденциялар бошланганлиги сезилди.

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА— 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК

Ғалаба рапортлари

Кеча—16 ноябрь куни Боёвут ва Чуст районлари пахтакорлари давлатга пахта топшириш йиллик планларини бажардилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитетининг корхоналари ва ташкилотлари коллективлари КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб кутиб олишга интилиб, ишлаб чиқариш фаолиятининг умумий ҳажми бўйича беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажардилар.

Ишлаб чиқариш фаолиятининг (тасдиқланган) беш йиллик плани бўйича жами 1920910 минг сўмлик ҳажмида иш бажарилиши ва хизмат кўрсатилиши керак эди. Бу кўрсаткич 1988895 минг сўмлик ҳажмида адо этилди.

Беш йилликнинг ўтган даврида 204 минг трактор, 61,3 минг пахта териш машинаси, 17,8 минг комбайн, 7,8 минг автомобиль, 28 минг кўрак чувиш машинаси, 471,7 минг трактор ва автомобиль двигателлари ремонтдан чиқарилди. 2,2 миллиард сўмлик автомобиллар, тракторлар, тупроқ қазиш техникаси, қишлоқ хўжалик машиналари ва ускуналари реализация қилинди.

Қўқон, Тошкент, Ленинск ремонт заводлари, Урта Чирчиқ, Ворошилов, Вобкент районлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш-техника таъминоти бошқармаларининг коллективлари аъло даражада меҳнат қилдилар.

Республика «Госкомсельхозтехника»си корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари ўзларининг бутун куч-ғайратларини колхоз ва совхозларнинг ишлаб чиқариш-техника таъминотини янада яхшилашга сафарбар этадилар. Йил охиригача яна 58 миллион сўмлик ҳажмида иш бажарадилар ва хизмат кўрсатадилар. КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини янги меҳнат зафарлари билан кутиб оладилар.

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Лев Алексеевич **Воронин**ни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва СССР Материал-техника таъминоти давлат комитетининг раиси этиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Николай Васильевич **Мартинов**нинг саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва СССР Материал-техника таъминоти давлат комитетининг раиси вазифасидан озод қилди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Юрий Дмитриевич **Маслюков**ни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари этиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Леонид Васильевич **Смирнов** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ПАРТИЯ САФЛАРИНИНГ МАСЪУЛИЯТЛИ КЎРИГИ

(Боши биринчи бетда).

Кўп иш қилинганлиги шубҳасиз бўлса ҳам, аммо шу билан бирга ишнинг орқада қолаётган участкаларига, фойдаланилмаётган кўпгина резервлар ва имкониятларга эътиборни қаратмоқчиман. Район партия комитети партия ташкилотларининг куч-ғайратларини, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини оширишга ҳали тўла-тўкис сафарбар эта олгани йўқ.

Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиш суръатлари ҳам қаноатланарли эмас. Умуман, Тошкентда саноат ўрта ҳисобда йилига 5,3 процент суръат билан ривожланаётган бўлса, райондаги суръат 3 процентдан ошмаяпти. Беш йиллик бошларида ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари юзасидан белгиланган топшириқни учта корхона бажармаган бўлса, ҳозир 8 та корхона бажармаяпти.

Фондларнинг самарадорлиги камаймоқда. Бу эса қувватлардан қониқарсиз фойдаланилаётганидан, айрим соҳаларда экономика ўз ҳолига ташлаб қўйилганидан дарак беради. «Таштекстильмаш», «Промстройкомплект», 1-пойабзал фабрикаси ва бошқа корхоналарнинг ишида жиддий узилишлар содир бўлди.

Кўпгина корхоналар маҳсулот реализация қилиш планларини шартнома мажбуриятларида кўзда тутилгани билан бирга бажаришни муттасил уддаламай келаётганликлари ҳам коммунистларни жиддий ташвишга солиши лозим. Беш йил мобайнида 138 миллион сўмлик маҳсулот кам етказиб берилди.

Техникани тараққий эттириш, машина-ускуналарни иш билан максимал равишда таъминлаш ва ресурсларни тежаш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш — халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий резервидир. Аммо муаммони айтишнинг ўзи билан иш битмайди, уни амалий равишда ҳал этишга киришиш муҳимдир. Бу иш билан «умуман» эмас, балки конкрет участкаларда, конкрет меҳнат коллективларида шуғулланмоқ керак.

Шу сабабли ҳозир партия ташкилотларининг омма орасидаги сиёсий ва ташкилотчилик иши аҳамияти кескин ортади, деб таъкидлади нотиқ. Бу соҳадаги энг муҳим иш одамларнинг онги ва кайфиятида бурилиш ясашдан, уларнинг бутун диққат-эътиборини энг муҳим соҳага — фан-техника тараққиётига қаратишдан иборат. Аввало коммунистлар ишга ижодий муносабат, юксак уюшқоқлик ва интизомлилик намунаси бўлишлари керак.

Бироқ район партия комитети саноатни интенсив ривожлантиришнинг энг муҳим соҳаларини эътибордан четда қолдирмоқда, фан-техника тараққиёти топшириқларини амалга оширишга лозим даражада таъсир кўрсатмаяпти. Шу сабабли планларни бажаришга асосан ишловчилар сонини кўпайтириш ҳисобига эришилмоқда. 1093 та бригададан атиги 575 таси хўжалик ҳисобига ўтган. Улардаги партиявий таъсир даражаси жуда паст, ҳар беш коллективдан тўрттасида ҳатто партия группаси ҳам йўқ. Шунинг оқибатида 120 та бригада, шу жумладан 33 коммунист бошлиқ бўлган бригадалар меҳнат унумдорлигини ошириш бир ёқда турсин, ҳатто планни ҳам уддалай олмади.

Хўжалик юритишнинг интенсив методлари сари кескин бурилишга эришиш, техника тараққиёти учун курашчиларнинг биринчи сафларида бўлиш — район коммунистларининг шон-шараф ишидир. Ихтирочилар, рационализаторларни зўр ғайрат билан қўллаб-қувватлаш, маъмурият фаолиятини партиявий контрол қилиш ҳуқуқидан дадилроқ фойдаланиш керак.

Районда йирик илмий-тадқиқот институтлари, олий ўқув юртлари жойлашган, лойиҳа ва конструкторлик коллективлари бор. Аммо уларнинг ишини қайта қуришда сусткашлик қилинмоқда. «Таштекстильмаш» заводи, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти, марказий пахта тозалаш саноати илмий тадқиқот институти тўқимачилардан катта қарздор бўлиб туришибди. Уларнинг маҳсулоти ва тавсиялари тармоқдаги меҳнат унумдорлигини оширишга сезиларли таъсир қилмаяпти. Вазифа илмий ва конструкторлик коллективларининг фаолияти учун партия ташкилотларининг масъулиятини оширишдан, фан билан ишлаб чиқариш бирлашувига зўр ғайрат билан интилишдан иборат.

Янги вазифалар муносабати билан омилкорона, тежамли хўжалик юритиш, моддий ресурсларни эҳтиёт қилиб ишлатиш бениҳоя муҳимдир. Шунга қарамай, район корхоналари прокат, цемент, электр энергия, ёқилғини тежаш юзасидан олган мажбуриятларининг ярмисини ҳам бажармаяпти, умуман район бўйича тежаш ўрнига 3 миллион сўмлик ортиқча моддий чиқим қилинишига йўл қўйилди.

Буюмлар сифатини ошириш учун кўп иш қилиниши керак. Районда олий сифат категориясидаги маҳсулот улушининг салмоғи паст. Беш йиллик мобайнида 32 миллион сўмлик мана шундай маҳсулот кам берилди.

Планларнинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан қурувчиларга боғлиқ. Аммо улар топшириқларни ҳамиша ҳам бажараётганлари йўқ, объектларни ишга тушириш графикларини барбод қилмоқдалар, моддий-техника ресурсларидан тежамкорлик билан фойдаланмаяптилар.

Районда асосий фондларни ишга тушириш планлари йилдан йилга бажарилмай келмоқда. Беш йиллик бошланганидан бери 75 миллион сўмлик капитал маблағ кам ўзлаштирилди. Қурувчиларнинг кучлари аввалгидек тарқоқ: ҳар бир объектга ўрта ҳисобда атиги салкам 40 киши тўғри келади. Квартираларни фойдаланиш учун топшириш юзасидан белгиланган беш йиллик плани атиги 89 процент бажарилди. Партия ва ҳукумат уй-жой проблемасини ҳал этиш учун зарур бўлган ҳамма моддий-техникавий ресурсларни ажратиб бермоқдалар, мана шу ресурслардан омилкорлик билан, тежаб-тергаб фойдаланиш лозим.

Хўжалик ва социал вазифалар ўзаро жуда чамбарчас боғлиқлигини ҳаёт кўрсатиб турибди. Шу боисдан ҳам инсон омилининг ролини оширишга алоқадор бўлган ҳамма ишларга доимий эътибор берилиши керак. Қўл меҳнатини ва оғир жисмоний меҳнатни қисқартириш, одамларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш, уларнинг маданий савиясини ошириш соҳасидаги куч-ғайратларни икки-уч ҳисса ошириш лозим.

Идеология иши ҳақида гапирганда бу соҳада дабдабали тадбирлар кўплигини, сарқитларга, қолоқ урф-одатлар ва анъаналарга қарши курашдаги жанговарлик сусайтириб юборилганлигини таъкидлаб ўтиш керак. Меҳнаткашларнинг дам олишини ташкил этиш соҳасидаги иш ҳам яхшиланиши керак.

Амалий иш натижаси — партиявий раҳбарликнинг савиясига баҳо бериш учун бош мезондир. Бу натижа иш услубини такомиллаштиришга ва аввало ишчанликни қарор топширишга боғлиқ. Унинг моҳияти нимадан иборат? Унинг моҳияти сўз билан ишнинг бирлигидан, қабул қилинган қарорларнинг аниқ-пухта бажаришдан иборат.

Вазифа ташкилотчилик иши савиясини кескин оширишдан, ижрони контрол қилиш ва текширишни кучайтиришдан иборат. Камчилик ва нуқсонларни шунчаки қайд этиб қолмай, балки аввало одамларни шу камчилик ва нуқсонларни тугатишга руҳлантириш, салмоқли пировард натижаларга эришишга интилиш керак.

Халқ депутатлари Советлари, халқ контроли, касаба союзлари, комсомолнинг ишини бундан буён ҳам такомиллаштириш, топширилган иш учун уларнинг масъулиятини ошириш жуда муҳимдир.

Партия комитетлари умуман кадрларга нисбатан талабчанликни ҳар томонлама оширишдан иборат тўғри йўлни ўтказиб келмоқдалар. Айни вақтда кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишга кампаниячилик билан ёндашиш ҳоллари давом этмоқда, аниқланган камчиликларга баҳо беришда либерализм ва принципсизлик элементларига йўл қўйилмоқда.

Кадрларни танлаш вақтида кўпинча ходимларнинг ишчанлик ва маънавий-сиёсий хусусиятлари суст ўрганилмоқда, меҳнат коллективларининг ва партия ташкилотининг фикри баъзан ҳисобга олинмаяпти. Биз булар билан муроса қилмаслигимиз керак. Бу ўринда гап республикадаги вазиятни соғломлаштириш юзасидан бошланган йўлнинг изчиллиги ҳақида, КПСС Устави талабларидан, коммунистик ахлоқ нормаларидан ҳар қандай четга чиқиш ҳолларига принципиал ёндашиш ҳақида бормоқда. Ҳолбуки, салбий ҳодисаларга қарши кураш — қисқа муддатли кампания деб ўйлаётган кишилар бор. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг интизом ва тартибни мустаҳкамлаш йўлини бундан буён ҳам қатъият билан, собитқадамлик билан ўтказаверади, олға томон қилаётган ҳаракатимизга ҳалақит бераётган ҳамма иллатларга қарши муросасизлик билан курашаверади, ҳар бир коммунистни жангчилик фазилатлари руҳида тарбиялайверади.

Бизда кадрларни эҳтиёт қилиш йўли қарор топди. Шу билан бирга ҳаётдан орқада қолган, айниқса янгиликка қаршилик қиладиган, партия ва давлат тартибларини, социалистик турмуш нормаларини бузишга мойил бўлган кишилар билан бизнинг йўлимиз бир эмас. Юксак партиявийлик ва масъулият туйғусига эга бўлган, янгиликни пайқаб олиб, уни турмушда татбиқ этишга қодир бўлган билимдон, шахсий турмушда эса камтарин, ҳалол, ҳеч шубҳасиз виждонли кишиларгина раҳбарлик лавозимларида ишлашлари мумкин. Коммунистлар олға бораётганликларини, қийинчиликларга қарши курашаётганликларини, янги юксак марраларга эришиш учун куч-ғайратларини аямаётганликларини халқ кўриб турадиган бўлсин.

Олдимизда мураккаб ва масъулиятли вазифалар турибди, — деди пировардида И. Б. Усмонхўжаев — Ўн иккинчи беш йилликда республикада саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 24—27 процент кўпайтириш керак. Химия, электр-техника, енгил ва қайта ишлаш саноати илдам суръатлар билан ривожлантирилади. Янги қувватлар ишга туширилади, ишлаб турган юзлаб корхоналар реконструкция қилинади ва техника билан қайта қуроллантирилади, кўпгина уй-жой, маданий-маиший объектлар қурилади.

Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти ўртача йиллик ҳажмини 14—16 процент кўпайтириш, пахта етиштиришни 5,8—6 миллион тоннага етказиш режалаштирилмоқда. Чорвачиликни жадал ривожлантириш, мева, узум, сабзавот-полиз маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш кўзда тутилган.

Белгиланаётган ишларнинг кенг миқёси ҳамма жойда астойдил маъқулланиб, завқ-шавқ билан кутиб олинди. Бу ишларни бажариш учун республика коммунистлари, барча меҳнатчилари зўр ғайрат ва илҳом билан меҳнат қилишлари, бу ишда ҳар биримиз актив қатнашишимиз керак бўлади. Янада активроқ ҳаракат қилинадиган пайт келди. Ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир меҳнат коллективи конкрет ишлар қилиши, зўр куч-ғайрат сарфлаши керак.

Конференция ишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин иштирок этдилар.

Конференцияда КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Н. Ф. Рижов қатнашди.

* * *

Конференцияда район партия комитетининг, район партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги состави, Тошкент шаҳар ва область партия конференцияларига делегатлар сайланди.

(ЎзТАГ).

ЧУҚУР ТАҲЛИЛ, ПРИНЦИПИАЛ ТАНҚИД

БУВАЙДА РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Бувайда район партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида меҳнат қилаётган коммунистларни, барча меҳнаткашларни КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини бажаришга изчил йўналтириб борганлиги туфайли катта муваффақиятларга эришилди. Район меҳнат аҳли КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақада фаол қатнашиб якунловчи йил, умуман, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини барча соҳалар бўйича муддатидан олдин бажарди. Улар шу кунларда ўн иккинчи беш йилликда амалга ошириладиган ишларни белгилаб олмоқдалар. Партия ташкилотларининг ана шу соҳадаги кўп қиррали фаолияти район коммунистларининг партия конференциясида атрофлича муҳокама қилинди.

— Районимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари, — деди ҳисобот доклади қилган райкомнинг биринчи секретари М. Ҳайдаров, — КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларини ҳаракатимиз программаси деб қабул қилдилар.

Партия ташкилотларининг хўжаликка партиявий раҳбарликни, ташкилий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишларни КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари даражасида олиб бораётгани ишда яхши самараларга эришишнинг муҳим омили бўлди. Чунончи, район шу йил 15 сентябрда пахта топшириш бўйича ўн биринчи беш йиллик планини республикада биринчи бўлиб бажаришга эришди. Давлатга жами 247 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етказиб берилди. Пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан район Фарғона областида олдинги ўринни эгаллади. Шу кунгача ҳар гектар ердан ўртача 40 центнердан ҳосил йиғиб-териб олинди.

Ҳисобот даврида район партия ташкилоти халқ хўжалигининг бошқа соҳаларини, жумладан, жамоат чорвачилигини изчил ривожлантиришга алоҳида эътибор берди. Бу муҳим соҳа тажрибали коммунист мутахассислар билан мустаҳкамланди. 12 чорвачилик фермалари фаолиятига коммунистлар оталиғи ва бошланғич партия ташкилотларининг назорати кучайтирилди. Чорвачилик рентабеллигини ошириш, бунинг учун эса биринчи навбатда техника ва механизациядан унумли фойдаланиш, чорвачилик маҳсулдорлигини ўстириш, моллар туёғини кўпайтириш ва маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳар бир партия аъзосининг кундалик вазифаси қилиб қўйилди. Мана, бунинг натижаси: район шу йилнинг ўтган ўн ойи ичида 1983 йилнинг ўн ойига нисбатан гўшт етиштиришни 2,9 процент, сут етиштиришни 5,1 процент, тухум етиштиришни 9,6 процент кўпайтирди. Дон, ҳўл мева, полиз маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишда ҳам қувончли натижаларга эришилди.

Район партия комитети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми кўрсатмалари асосида қарор ва унинг ижросини, сўз ва иш бирлигини таъминлашни кун тартибидаги биринчи масала қилиб қўйди. Айниқса, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга эътибор кучайтирилди. Ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига партия ва халқ иши учун садоқатли, принципиал, ҳалол ва ишчан кадрлар қўйилгани партия ва хўжалик ишларини талаблар даражасида олиб бориш имконини берди. Ҳозир райком номенклатурасидаги 351 раҳбар кадрнинг 272 нафари олий ва тўлиқсиз олий, 63 нафари ўрта махсус маълумотли кишилардир. Район партия комитети кадрлар сифат составини узлуксиз яхшилай бориб, уларга ишга ижодий ёндашиш, янгиликни қўллаб-қувватлаш, ташаббус кўрсатиб ишлаш, ҳато ва нуқсонларга, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш, салбий ҳолатларга қарши кескин кураш олиб бориш фазилатларини сингдирмоқда. Мана шу тадбирлар кейинги йилларда район қишлоқ хўжалигида, айниқса, пахтачиликда кескин бурилиш ясаш имконини берди. Буни қуйидаги мисолларда ҳам кўриш мумкин: райондаги мавжуд 202 пахтачилик бригадаси йиллик пахта тайёрлаш планини ошириб бажарди. 87 бригадада ҳар гектар ердан 40-45 центнердан, 20 бригадада 45-50 центнердан, 4 бригадада эса 50 центнердан ошириб ҳосил олинди.

Ҳисобот докладида, шунингдек, музокарада сўзга чиққан коммунистларнинг нутқларида амалга оширилган ишлар танқид ва ўз-ўзини танқид асосида чуқур таҳлил қилинди. Жумладан, Киров номли, Карл Маркс номли, «Правда» колхозлари раҳбарлари ва мутахассислари адресига қаттиқ танқидий гаплар айтилди. Бу хўжаликларда техника ва ишчи кучидан тўла фойдаланилмади, ҳосилдорликни ошириш резервлари тўла ишга солингани йўқ. Бошланғич партия ташкилотлари, коммунистлар сусткашлик кўрсатдилар. Партия аъзоларининг омма ўртасидаги активлиги ва авангардлиги яққол сезилмади.

Конференцияда чорвачилик соҳасида эришилган ютуқлар, йўл қўйилган камчиликларга ҳам принципиал баҳо берилди. Гарчи кейинги икки йил ичида районда чорва моллар бош сони ошган бўлса ҳам, бироқ сигирлар бош сонини кўпайтириш топшириғи уддаланмай қолди. «Қўштепа» совхозида гўшт топшириш плани атиги 36 процент, «Шарқ юлдузи», «Коммуна» ва Киров номли колхозларда 51-71 процент қилиб бажарилди, холос. Дзержинский номли совхоз, «Шарқ юлдузи» ва «Коммуна» колхозлари сут тайёрлашда районда охирги ўринга тушиб қолдилар, партия ташкилотлари эса бундай аҳвол билан муроса қилиб келмоқдалар.

— Тўғри, чорва қишловига тайёргарлик кўриш жараёнида баъзи камчиликларни тугатишга эришилди,— деб таъкидлади докладчи. — Масалан, шу йилнинг 10 ноябрига қадар пландаги 36530 тонна ўрнига 41340 тоннадан кўпроқ силос бостирилди, қарийб 27400 тонна дағал хашак жамғарилди. Бироқ баъзи хўжаликларда аҳвол ҳамон ўзгаргани йўқ. Бошланғич партия ташкилотлари ишдаги қолоқлик кайфиятларига барҳам бермаяптилар. «Қўштепа» совхозида силос бостириш плани атиги 23 процент, Киров номли колхозда эса 74 процент қилиб бажарилганлиги хўжаликка раҳбарлик талаб даражасида олиб борилмаётганлиги натижасидир. Бу ерда қабул қилинган қарорлар ижроси таъминланмаяпти, коммунистларга талабчанлик ғоят сусайиб кетган.

«Ленинобод» колхози бош инженери Н. Мелиқўзиев конференция делегатлари эътиборини кўпдан бери механизатор ва мутахассисларни ташвишлантириб келаётган муаммоларга қаратди.

— Колхозимизда бу йил ҳар гектар ердан 43 центнердан пахта ҳосили олинди, — деди у. —Бунда асосий ишлар механизациялаштирилганлиги катта роль ўйнади, албатта. Бироқ, далада йил бўйи ишлайдиган тракторларнинг бир қисми эҳтиёт қисмлар етишмаётгани сабабли тез-тез тўхтаб қоляпти. «Госкомсельхозтехника» область ва район бирлашмалари эса таъминот масаласини унутиб қўймоқдалар.

Район партия комитети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини изчил амалга ошириб бораётгани конференцияда таъкидлаб ўтилди. Ўз мансабини суиистеъмол қилган, кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш каби салбий ҳолатларга йўл қўйган кишиларга қарши қаттиқ кураш олиб борилди.

Музокараларда сўзга чиққан Дзержинский номли совхоз директори А. Абдуқодиров, «Қўштепа» совхози бригада бошлиғи К. Имаралиев, 2-мактаб директори В. Хвингия, «Партия XX съезди» колхозининг раиси Ж. Алибоев, Калинин номли колхоз партия комитети секретари О. Толипов, район марказий касалхонаси бошланғич партия ташкилоти секретари Ш. Мамашарипова ва бошқалар ҳам ўз хўжаликлари, район олдида турган долзарб масалалар, муаммолар ҳақида сўзладилар.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Т. Н. Осетров қатнашди ва нутқ сўзлади. Конференцияда область партия комитетининг биринчи секретари Х. У. Умаров иштирок этди.

* * *

Конференцияда район партия комитетининг, район партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги состави, Фарғона область партия конференциясига делегатлар сайланди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ИМКОНИЯТЛАРДАН ТЎЛА ФОЙДАЛАНАЙЛИК

ШАҲРИСАБЗ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Барча совет халқи каби Шаҳрисабз шаҳри меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми материаллари — партиянинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави ва СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларини диққат билан ўрганиб чиқмоқдалар.

Кейинги йилларда шаҳар иқтисодий ва социал жиҳатдан сезиларли даражада ривожланди. Бунга асосан меҳнат коллективларининг КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини изчил амалга ошираётганликлари туфайли эришилди. Ҳозирги пайтда шаҳардаги саноат корхоналари, транспорт, қурилиш ва алоқа ташкилотларида КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш ҳаракати қизғин авж олиб кетган. Шаҳар партия ташкилотининг конференциясида съездолди мусобақасида эришилаётган ютуқлар, ўн биринчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари ошириб бажариш жараёнида тўпланган тажрибалар, йўл қўйилган нуқсон ва камчиликлар таҳлил қилиб чиқилди.

— Бу галги фаолиятимизни баҳолаш анча мураккаб, — деди конференцияда ҳисобот доклади қилган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ш. Мансурова. — Чунки партия ташкилотимизнинг икки йиллик фаолиятига баҳо бериш билан чекланиб қолмай, бугун беш йиллик якунларини ҳам чуқур таҳлил қилиб чиқишимиз зарур. Маълумки, шаҳримизда кейинги йилларда янги саноат корхоналари ишга туширилди. Уларнинг қувватлари муттасил ошиб бормоқда. Беш йилликнинг ўтган даврида 19 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари реализация қилинди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми 30 процентга кўпайди.

Аммо очиқ айтиш керакки, саноат корхоналарида мавжуд имкониятлардан ҳали тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида кўрсатиб берилган фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, янги техника ва технологияни жорий этиш изчиллик билан амалга оширилмоқда деб бўлмайди. Жумладан, энг йирик корхоналардан бири — консерва заводида мавжуд қувватларнинг атиги 78 процентидан фойдаланиляпти, холос. Мебель ишлаб чиқариш ва «Ҳужум» бадиий буюмлар фабрикаларида ҳам ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланилмаётир, цехларни реконструкция қилиш, кенгайтириш, ишлаб чиқаришга янги технологияни жорий этиш ҳамда иш жойларини аттестациядан ўтказиш ишлари талаблар даражасида олиб борилмаяпти.

Транспорт, капитал қурилиш ва шаҳар хўжалиги ишларида ҳам йўл қўйилган камчиликлардан кўз юмиб бўлмайди. 13-қурилиш трестига қарашли 111-механизациялашган кўчма колонна маданият уйи биноси қурилишини етти йилдан бери чўзиб келаётир. Колонна партия ташкилоти ва коммунистлари эса бунга тоқат қилиб турипти.

Корхона ва ташкилотларда мавжуд резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланилмаётганлиги, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузиш ҳоллари юз бераётганлиги бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида ҳам коммунистларнинг ўринли эътирозларига сабаб бўлди. Ҳисобот-сайлов йиғилишларида 400 дан зиёд танқидий фикр, таклиф ва истаклар билдирилди. Улардан 350 таси шаҳар партия комитети томонидан назоратга олинган. Ҳозирги пайтда уларда билдирилган мулоҳазалар чуқур ўрганилиб, амалга оширилмоқда. Йиғилишларда шаҳар партия комитети адресига ҳам ўринли эътирозлар билдирилди. Жумладан, пиллакашлик, «Ҳужум» бадиий буюмлар фабрикалари, такси-мотор парки партия ташкилотларида бўлган ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар шаҳар партия комитети қарорларининг бажарилишини назорат қилишда ҳамиша ҳам қатъият кўрсатмаётганлигини, шаҳар ижроия комитети ва унинг бўлимлари фаолиятидаги нуқсонларни айтиб ўтишди. Коммунистларнинг бу ҳақли танқидий мулоҳазалари умумлаштирилиб, партия ташкилотлари секретарларининг семинарларида атрофлича ишлаб чиқилди. Эндиликда коммунистлар активлиги ва ташаббускорлигини, бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигини оширишга алоҳида аҳамият берилди.

Кейинги йилларда аҳолига маданий-маиший, медицина хизмати кўрсатиш жабҳаларида қатор ижобий ютуқларга эришилди. Аммо буни етарли дейишга ҳали асосимиз йўқ. Баъзи соғлиқни сақлаш муассасаларидаги тартибсизликлар меҳнаткашларнинг ўринли эътирозига сабаб бўлмоқда.

Музокарада сўзга чиққан болалар шифохонаси бош врачи Г. Жўраева шифокор деган шарафли номга доғ тушираётган айрим ҳамкасбларини қаттиқ қоралади. Шаҳар шифохонаси бўлим мудири Йўлдошев ўзига яқин кишиларга сохта касаллик варақаси бериш билан шуғулланди. Марказий дорихона ходими Очилов эса ноёб дориларни ортиқча нархда сотишга одатланди. Шаҳар партия комитети бюроси коммунист Очиловни партия сафидан ўчирди, Йўлдошевга эса ҳисоб варақасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор берди. Дизенфекция станцияси бош врачи Жўраев ҳам молия интизомини қўпол равишда бузганлиги учун ишдан олиниб, партия сафидан чиқарилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан нотиқлар консерва заводи партия ташкилотининг секретари Д. Аманулина, 35-автокорхона ҳайдовчиси З. Авлоқулов, пиллакашлик фабрикаси директори А. Лихин, 111-механизациялашган кўчма колонна партия ташкилоти секретари Л. Проскурина, геология-қидирув экспедицияси пармаловчиси Н. Хуррамов, шаҳар комсомол комитети биринчи секретари Ф. Ҳатамов шаҳар партия ташкилотининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, турмушдаги салбий кўринишларга қарши кураш соҳасидаги принципиал йўлини қўллаб-қувватладилар. «Ҳужум» бадиий буюмлар фабрикаси собиқ директори Г. Зайниддинова хизмат мавқеини суиистеъмол қилди, манманликка берилди, ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиш ўрнига шахсий манфаатини ўйлай бошлади. Бошланғич партия ташкилотининг собиқ секретари Ҳасанова эса унинг фаолиятига принципиал баҳо бериш ўрнига директорни ҳимоя қилишга интилди. Шаҳар партия комитети бюроси уларга қаттиқ партиявий жазо бериб, вазифаларидан четлаштирди. Атрофига ўз қариндош-уруғларини тўплаб олган нефть маҳсулотлари базаси собиқ директори Жўраев фаолиятига ҳам принципиал баҳо берилди.

Шаҳар партия ташкилоти ўтган давр мобайнида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, оммани олдинда турган юксак социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар этиш борасида муайян ишлар олиб бораётир. Сўнгги пайтларда идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлар, сиёсий ва иқтисодий машғулотлар савияси бирмунча яхшиланди.

— Ишчиларимизга маданий хизмат кўрсатиш ва уларнинг мазмунли дам олишларини ташкил этишда жиддий камчиликлар мавжуд, — деди музокарада сўзга чиққан «Ҳужум» фабрикаси тикувчиси З. Раҳматова. — Янги таҳрирдаги КПСС Программаси лойиҳасида жамиятни социал-иқтисодий ривожлантиришда ҳар доимгидек бундан буён ҳам инсон омили муҳим роль ўйнаши таъкидланган. Шундай экан, биз меҳнаткашларнинг ишлаш ва яшаш шароитларини яхшилашга эътиборни кучайтиришимиз лозим. Корхонамизда илгари «Чевар» бадиий ҳаваскорлик ансамбли бор эди. Эътиборсизлик оқибатида унинг шуҳрати сўнди. Фабрикада спорт зали ва клуб қуришга ёрдам бериш борасида Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги олдига қўйилган талабларимиз ҳамон инобатга олинмаяпти. Шаҳардаги янги уй-жой кварталларида канализация ва унинг тозалаш иншооти ҳамда водопровод тармоқлари ўтказиш ишидаги сусткашликни бартараф этишга республика Госплани, Уй-жой коммунал хўжалиги министрлиги раҳбарлари ёрдам берсалар яхши бўларди.

Ҳисобот доклади ва музокарада иштирок этганларнинг сўзларида ишлаб чиқариш сифат ва самарадорлигини ошириш, меҳнаткашлар турмуш шароитларини яхшилаш учун қўшимча резерв ва имкониятлар борлиги, улардан ўз вақтида тўла фойдаланиш лозимлиги таъкидланди.

Шаҳар партия конференциясида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова ва область партия комитети иккинчи секретари М. Ф. Солдатов қатнашдилар ва нутқ сўзладилар.

* * *

Конференцияда шаҳар партия комитетининг, шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги состави, Қашқадарё область партия конференциясига делегатлар сайланди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Боғишамол, Боёвут, Зомин, Самарқанд, Ургут, Хонқа, Норин районлари ҳамда Марғилон шаҳрида ҳам партия конференциялари бўлиб ўтди. Коммунистлар КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми кўрсатмаларини амалга ошириш соҳасидаги ўз фаолиятларини ҳар томонлама муҳокама қилдилар.

Конференцияларнинг ўзига хос хусусияти шундаки, уларда КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари, шунингдек, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави лойиҳалари муҳокама этилди. Делегатлар партиямизнинг бу муҳим ҳужжатлари ижодий ўқиб-ўрганилаётганлиги ва қимматли фикр-мулоҳазалар билдирилаётганлигини таъкидладилар.

Партия комитетларининг ҳисобот докладларида меҳнаткашларнинг давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни бажариш соҳасидаги фидокорона меҳнатининг натижалари ўз аксини топди, хўжалик ва маданий қурилишда катта муваффақиятларга эришилганлиги қайд этилди. Мусобақага партиявий раҳбарлик янада аниқ ва собитқадам тус олди.

Партия ташкилотлари коммунистларни, барча меҳнаткашларни ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини бутун чоралар билан оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, маҳсулот сифатини яхшилашга, хўжаликни юритиш ва бошқариш методларини такомиллаштиришга фаол ёрдам бермоқда. Ижодий меҳнат, сўз ва иш бирлиги, ташаббускорлик ва масъулият, ўзига ва ўртоқларига талабчанлик — КПСС XXVII съездига тайёргарликнинг бутун асосини ташкил этаётганлиги қайд этилди.

Конференцияларда ютуқлар билан бирга йўл қўйилаётган нуқсон ва камчиликлар, ҳал этилмаётган проблемалар ҳам тилга олинди. Интизом ва тартибни мустаҳкамлаш, ҳар бир киши ўз иши билан шуғулланиши, бурчини виждонан бажаришига алоҳида эътибор берилди.

Ижрони текшириш, ишни амалий ташкил этиш, кадрларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, партия, совет, хўжалик, маданий-тарбиявий ва жамоат участкаларига кишилар билан ишлаш тажрибасига эга бўлган етук ва қобилиятли ташкилотчилар бошчилик қилишларига эришиш конференцияларнинг диққат марказида турди.

Район ва шаҳар партия конференциялари ишчанлик руҳида, танқид ва ўз-ўзини танқид, ошкоралик вазиятида ўтди. Коллективлар ҳаётидаги етилган масалалар, ишга тўғаноқ бўлаётган ҳамма нарсаларни бартараф этиш йўллари муҳокама қилинди.

Кейинги йиллардаги партия ҳужжатларида партия ташкилотлари, бюролари ва комитетлари совет ва хўжалик органлари қилиши керак бўлган ишларни ўз зиммасига олмасликлари, балки асосий эътиборни кадрлар билан ишлашга, ижрони ташкил этиш ва текширишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга қаратишлари кераклиги бир неча бор таъкидлаб ўтилди.

Конференцияларда идеология иши, коммунистлар ва партиясиз активнинг марксча-ленинча таълими, бу ишга комплекс ёндашиш масалаларини батафсил кўриб чиқишга катта эътибор берилди. Сиёсий ва иқтисодий таълим коммунистларнинг ижодий активлигига ва хулқ-атворига қандай таъсир қилаётганлиги таҳлил этилди. Марксча-ленинча назария пропагандаси юқори самарали ҳамда ишлаб чиқариш ва тарбия вазифаларини ҳал этишда меҳнат коллективлари ролини оширишга ёрдам берадиган бўлишига эришиш ғоят муҳимлиги таъкидланди.

Делегатлар район ва шаҳар партия комитетлари составига, партия комитетларининг секретарлигига энг муносиб, энг обрўли коммунистларни сайладилар.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

КУЗГИ ШУДГОР — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Деҳқончилик комплекс агротехникаси тадбирлари ичида ерга ишлов бериш — энг муҳим юмушлардан бўлиб, у тупроқни яхши ҳолда сақлашни, унумдорлиги ортишини ва экинлардан мўл ҳосил олишни таъминлайди. Ерни унумдорлиги, кўп жиҳатдан тупроқнинг ишловига боғлиқ.

Кейинги йилларда қилинган илмий далилларга қараганда тупроқ оптимал зичлиги ва тузилиши унинг барча табиий хусусиятлари, жумладан, сув, ҳаво ва озуқа режимлари билан ўйғун ҳолда бўлишини талаб қилади. Тупроқдаги микроорганизмларнинг ҳаёт фаолияти ва биологик активлиги ҳам унинг физик хусусиятлари билан бевосита боғлиқ.

Пахтакор районларнинг кўпчилигида ерларга асосий ишлов бериш усули кузги шудгордир. Ўз вақтида, сифатли қилинган шудгор ғўза ҳосилдорлигини оширишда катта аҳамиятга эга.

Кузги шудгор — **биринчидан**, вегетация даврида зичлашиб қолган ҳайдалма қатлам тупроғини юмшатиб, донадор бўлишини таъминлайди. **Иккинчидан**, ёввойи ўтлар, уларнинг қолдиқлари, уруғлари, ҳашорат тухумлари (ғумбаклари), касаллик инфекциялари плуг эгати тагига тушишига, плуг ағдармаси кўтарган тупроқ билан кўмилишига имкон беради. Шундай бўлганда ёруғлик ва ҳаводан маҳрум бўлган бу қолдиқлар, зараркунандалар ҳалок бўлади, чирийди. **Учинчидан**, ёғин-сочин сувлари тупроққа яхши сингиши ва сақланишини таъминлайди. Бу шартлар кузги шудгор ўз вақтида, керакли чуқурликда ўтказилгандагина тўла бажарилади.

Ер ўз вақтида ҳайдалмаса, юза ва чала ҳайдалса натижа ёмон бўлибгина қолмай, балки ишни бажаришга сарф этилган меҳнат ва маблағлар бекорга кетади, тупроқ бузилади, экин кам ҳосил беради.

Кузги шудгор ўз вақтида ўтказилса, даладаги йирик кесаклар ва палахсалар қишда вақти-вақти билан гоҳ музлаб, гоҳ эриб туриши натижасида эрта кўкламга бориб, майда, донадор ҳолга келади. Қишда ер музлаганда, у зич майда кесакларни қисиб, улар орасидаги бўшлиқни кенгайтиради, натижада тупроқ шундай бир тузилиш касб этадики, бунга ҳеч қандай сунъий воситалар ёрдамида ҳам эришиб бўлмайди.

Кузги шудгордан сўнг кўпинча тупроқнинг ҳайдалма қатламида майда увоқли, микроагрегат элементлардан иборат ғоваклар ҳосил бўлиб, тупроқнинг сув ва ҳаво ўтказувчанлиги яхшиланади.

Кузги шудгорлаш ташкилий ва иқтисодий томондан ҳам фойдали. Асосий ишлар кузда қилиб қўйилиб, ер бегона ўтлардан тозаланиб, пўрсиллаб турганида эрта баҳорда (экиш олдидан) ортиқча ишлашга ҳожат қолмайди; меҳнат ва маблағ кам сарфланади, чигит вақтида экилади ва у тупроқнинг табиий намига ундириб олинади.

Илмий муассасаларнинг тажрибалари ва кўпгина колхоз-совхозларнинг амалий ишлари кузда шудгор қилинган ерлардан, кўкламда ҳайдалган ерларга қараганда камида 15-20 процент ва бундан ҳам зиёдроқ ҳосил олиш, ялпи ҳосилнинг 85-90 процентини биринчи сортларга топшириш, таннархини анча арзонлаштиришини кўрсатди. Масалан, кузда шудгорланган ернинг ҳар гектаридан 38,79 центнердан, баҳорда шудгорланганда эса 34,6 центнердан ҳосил олинди. Бошқа бир тажрибада, кузги шудгор қилинган майдонларда сентябрь — октябрь ойларида умумий ҳосилнинг 93 проценти териб олинган ҳолда, баҳорда шудгорланган карталардан ҳосилнинг 75 проценти териб олинди.

Суғориладиган районларнинг кўпчилик ерларида (айниқса, шўрланмаган, оғир ва енгил бўз тупроқ шароитида, шунингдек ўтлоқ ва ўтлоқли-ботқоқ тупроқларда) шудгорнинг кузда ўтказилиши юқори натижа беради. Ҳатто тупроғи шўрланган Сирдарё ва Жиззах областлари ерларини ҳам кузда шудгорлаб, сўнгра шўрини ювиш-тупроқ тузлардан тозаланишини таъминлайди.

Баҳорги экинлар экиладиган майдонларнинг ҳаммаси қора совуқ тушгунча, серёғин кунлар бошлангунча шудгорлаб қўйилиши лозим. Токи, тупроққа қуёш нури ва совуқ узоқ вақт таъсир этиб, унинг донадорлиги яхшилансин.

Гидрометеорология хизмати кўрсатувчи ташкилотларнинг кўп йиллик маълумотларига қараганда, асосий пахтакор районларда ёғин-сочинли кунлар 15-25 ноябрдан бошланади. Биринчи декабрдан бошлаб эса тупроқни хийла чуқурликдаги қатлами музлайди.

Кейинги ўн йил давомида кузги шудгорни ўтказиш масаласига етарли эътибор берилмади. Кўп жойларда у қишки шудгорга айланиб қолди. Ерларни декабрь-январь ойларида, ортиқча намликда ёки музлаганда ҳайдаш одат тусига кирди. Баҳорда ҳам пала-партиш ўтказилди. Айрим колхоз ва совхозлар агротехника қоидаларига бутунлай зид равишда қор билан аралаш шудгорлашгача бордилар. Ҳолбуки, бундай кезда, қор шудгор остига тушиб қолиб, узоқ вақт сақланади ва тупроқни жуда совитиб юборади. Натижада тупроқ микроорганизмларининг ҳаёт фаолияти сусаяди, ҳатто уларга қирон келади. Тупроқ иссиқлик манбаидан маҳрум бўлади. Баҳорда қуёш нуридан устки қатлами қизиса, остки қатламдаги паст ҳарорат заҳридан ёш ниҳол илдизлари яхши ривожлана олмайди, ўсимлик ўсиши сусаяди. Қачонки илиқ ёмғир суви ёки юқори ҳарорат таъсиридан кейингина микроорганизмлар кўпайиб, уларнинг биологик фаолияти кучаяди, озуқа моддалар миқдори ошади ва ниҳол ўса бошлайди. Шундан кўриниб турибдики, қор ернинг юза қисмида кўрпа бўлиб турсагина тупроқни совишдан сақлайди, ҳосилдорликка хизмат қилади.

Шудгор сифати доимо агрономлар, бригадирлар назоратида бўлиши керак. Шудгор вақти, ернинг етилиши, ҳайдаш чуқурлиги, уни бир текисда бўлиши, палахсанинг ағдарилиши, пуштасиз ҳайдалиши, кам кесакли бўлиши алоҳида эътиборга олинади. Механизаторларга ишнинг сифатига қараб ҳақ тўлаб, ёмон бажарилган иш брак қилиниши лозим. Шудгорлашдан олдин паст-баландликлар яхши текисланиши, ўқариқлар кўмилиши, маҳаллий ўғитларнинг асосий қисми, фосфорли ва калийли ўғитларнинг 70 проценти агрохимия картограммасига асосан далага бир текисда сочиб чиқилиши лозим. Оддий текислаш ишларининг асосий қисмини кузги шудгор ва далани ювишдан олдин ўтказиш даркор. Бунда контурларнинг яхши бўлишига эътибор бериш лозим.

Шунда ер яхши ювилади, шудгор бир хил чуқурликда бўлади.

Ерни шудгорлашда палахсаларнинг ағдарилиш даражаси жуда муҳим. Агар палахса тўла ағдарилмаса, бедапоя бузилгандан кейин, баҳорда кўклаб кетади ёки ғўза майдонларида ҳам бегона ўтлар тўла йўқолмайди. Яхши кўмилмаган гўнг ва минерал ўғитлар самараси камаяди. Палахса тўла ағдарилмаётган бўлса, икки қатор палахса ўртасида эгат пайдо бўлади, борди-ю, ортиқча ағдарилса, пушта (дўнг) ҳосил бўлади. Демак, иккала ҳолда ҳам шудгорнинг сифати паст бўлиб, шудгор текис бўлмайди. Қуруқ ёки сернам ҳайдаш натижасида ер серкесак бўлиб қолиши, айниқса, ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин.

Қўш ярусли плуг олдинги ва кейинги корпуслари бир хил катталикда бўлиб, икки хил чуқурликда 0,30 сантиметр (0-15 ва 15-30) ёки 40 сантиметр (0-20 ва 20-40) ҳайдай олади. Кейинги йилларда пахтакор районларда ер ҳайдаш қуроли шу қўш ярусли плуглар бўлиб қолди. Бироқ муайян шароитларда, чунончи, айрим шўрланган, маълум даражада ғовакли ва бегона ўтлардан тоза ерларга тупроқни кузда ағдармасдан (отвалсиз плугда) ҳайдаш ҳам мумкин. Ер бу усулда ҳайдалганда, ерни текислаш ишлари бир мунча кам бўлади.

Ҳайдаш чуқурлиги шудгорлашнинг муҳим элементи бўлиб, маданийлашган қатлам ҳажмини белгилайди. Дарҳақиқат, ғўза илдизларининг яхши ривожланиши ва катта ҳажмдаги тупроқни қамраб олиши ҳамда озиқланиши учун ҳайдалма қатлам чуқур ва яхши сифатли юмшатилган бўлиши керак. Ҳайдаш чуқурлиги, тупроқ шароити, далаларни ўт босиш даражаси, ҳайдалма қатлам ҳажми, унинг зичланишини қатъий ҳисобга олинади. Кейинги йилларда шу жиҳатлар инобатга олинган ҳолда ер 30 сантиметрдан 40 сантиметргача бўлган чуқурликда ҳайдалмоқда. Тупроқ қавати катта бўлмаган, шағал, қум қатлами ёки берч қатлами юза жойлашган ерларда юзароқ ҳайдалмоқда.

Шуни айтиш керакки, кейинги йилларда анча-мунча майдонларда ажириқ, ғумай тарқалган. Буларни йўқотиш учун 35-40 сантиметр чуқурликда ҳайдаш ҳам кифоя қилмайди. Улардан тўла қутулиш учун камида 50 сантиметр чуқурликка кўмилишига эришиш лозим. Олиб борган тажрибаларимиз кўп йиллик ёввойи ўтлар (ажириқ, ғумай, қамиш ва ҳоказо)ни йўқотишнинг энг самарали усули — ерларни 50-60 сантиметр чуқурликда, тўла ағдариб ҳайдашга мослаштирилган «ППУ-50А», «ППН-40» плуглари билан ҳайдаш лозимлигини кўрсатяпти. Бунда устки қатламдаги ёввойи ўтлар эгат тубига тушади ва пастдан юқорига чиққан тупроқ қатлами уларни кўмиб ташлайди, тупроққа чуқур кўмилган ўтлар баҳоргача чирийди ва дала яхши тозаланади. Юқорига чиқиб қолган, унумсиз қатламнинг ғўза майсаларига ҳалақит бермаслиги учун экишдан олдин дала кўндалангига ҳайдалиб, гектарига 250-300 килограмм аммофос ва чириган гўнг берилади.

Хуллас кузги шудгор жуда кўп афзалликларга эга. Лекин шунга қарамасдан, маълум гидрогеологик, тупроқ шароитларида, айниқса шўри кўп ювиладиган ерларда, сизот сувлари саёзлиги ва уларни секин сизганлиги сабабли ернинг етилиши қийин бўлган Амударё қуйи оқими районларида, Қўқон группа районларда кузги шудгорлаш шарт эмас. Кузда шудгорлаб қўйилса қаттиқ шамоллар, тупроқнинг устки қатламини учириб кетади. Бироқ шу районларда айрим хўжаликлар ҳам борки, уларда шудгорлаш баҳорда ўтказилса, ернинг остки қатламидаги лой юқорига чиқиб, палахса-палахса кесакка айланиб қолади, натижада ер экишга сифатли тайёрланмайди. Шунга кўра бундай ерларда кузда чуқур шудгор қилиниб, усти кетма-кет молаланади ва текислаб қўйилади. Фарғона группа районлари ерлари, асосан, кузда шудгор қилинади. Лекин бу ерларнинг ҳам айрим жойлари баҳорда шудгорланади.

Масалан, Ёзёвон шамол зонасида жойлашган Охунбобоев районидаги Ленин номли колхозда эрозиядан сақланиш, шудгор ўтириб қолмаслиги ва далаларни ўтлардан яхши тозалаш мақсадида баҳор чоғи 35 сантиметр чуқурликда ҳайдалса ҳам тупроқ майин бўлади. Тупроқ яхши увоқланиб, экишга сифатли тайёрланади. Булар шуни кўрсатадики, шудгорлашда ҳар бир жойнинг табиий тупроқ шароитларини қатъий ҳисобга олиш зарур.

Ҳайдалма остки қатламни чуқур юмшатиш ҳосилни кескин оширадиган тадбир эканлигини яхши тушунган Фарғона областининг Тошлоқ, Қува, Бағдод, Ўзбекистон, Наманган областининг Норин, Учқўрғон, Хоразм областининг Шовот, Боғот районлари хўжаликлари кейинги икки йилда анча майдонларда тупроқни шундай ишлаш усулини кенг қўлладилар. Булар «Андижанирмаш» заводида тайёрланган чуқур юмшатгични «Т-4» тракторига осиб, далани кўндалангига 70-80 сантиметр чуқурликда юмшатиб чиққандан кейин, узунасига 30 сантиметр чуқурликда ағдариб ҳайдашмоқда. Жуда қотиб кетган ерларда эса чуқур юмшатишни узунасига ҳам кўндалангига ҳам ўтказмоқдалар. Баъзи хўжаликлар бу мақсадда мослаштирилган, «КПГ-2,2» воситасидан ҳам фойдаланмоқдалар. Тошлоқ районидаги хўжаликларида ўтган йили 1200 гектар ер чуқур юмшатилган бўлса, бу йил 1500 гектарда шундай тадбир ўтказиш планлаштирилган. Маккажўхори ва бошқа экиндан чиққан ерлар эса август ойининг охиридаёқ юмшатиб қўйилган. Бағдод районидаги Н. Тўрақулов раислик қилаётган «Қизил Ўзбекистон» колхозида ўтган йиллари ғўзаси яхши ўсмаган участкалар кузда чуқур юмшатилди. Натижада бу йил ўша майдонларда 7-8 центнер қўшимча ҳосил олинди.

Буларнинг ҳаммаси шуни кўрсатадики, чуқур, унумдор ҳайдалма қатламни вужудга келтириш ердан интенсив фойдаланишнинг бош йўлидир. Хуллас, бу йил юқорида айтилган кузги агротехника тадбирларини ўз вақтида юқори сифатли қилиб ўтказиш — келгуси йил мўл ҳосили учун катта замин.

М. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.
А. ИМОМАЛИЕВ,
ВАСХНИЛ академиги.
А. ЗОКИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари доктори.

Чет элларда

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА

Совет Иттифоқи — фан-техника тараққиёти ютуқларидан фақат инсониятнинг тинчлиги ва тараққиёти йўлида фойдаланиш соҳасида давлатларнинг жуда кенг ҳамкорлиги ва уларнинг куч-ғайратларини бирлаштиришнинг қатъий, изчил тарафдоридир. Совет Иттифоқи бундай ҳамкорликка доимо тайёр эканини ва ўзининг холис ниятини ҳамиша исботлаб келмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Нобель мукофоти лауреатлари конгресси делегациясининг аъзолари ҳузурида сўзлаган нутқига зўр қизиқиш билан қараган чет эл ахборот агентликлари, радио ва телекомпаниялари, матбуоти хабарлари ва шарҳларида, таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари билдирган мулоҳазаларда шу фикр таъкидланмоқда.

АҚШ матбуоти М. С. Горбачевнинг Совет Иттифоқи бўлажак учрашувга сидқидилдан ҳалол ёндашаётганлиги, Совет томони Женевага барча давлатларнинг, аввало, СССР ва АҚШ каби мамлакатларнинг раҳбарлари зиммасидаги масъулиятни тўла англаган ҳолда йўл олаётганлиги, СССР делегацияси Женевага бориб, жиддий ва самарали иш қилмоқчи эканлиги, бунинг учун салмоқли таклифларни ўртага қўйиши тўғрисидаги сўзларига алоҳида эътиборни қаратмоқда. Совет раҳбари президент Рейганнинг «стратегик мудофаа ташаббуси»ни танқид қилиб чиқди ва башарти, АҚШ ҳеч нарсани писанд қилмай ракетага қарши кўп эшелонли мудофаани ишлаб чиқишга, синашга ва жойлаштиришга киришадиган бўлса, СССР бунга самарали жавоб топишини айтди, деб уқтирилади Америкадаги **Си-Би-Эс** телекомпаниясининг эшиттиришида.

ГСДП правлениесининг раиси, ГФР Саар ўлкасининг Бош министри **О. Лафонтен** Совет Иттифоқининг қуроляроғларни чеклашга ва қуролсизланишга қаратилган ташаббусларига юқори баҳо берди. У Европада ядровий ва химиявий қуролдан ҳоли зоналарни вужудга келтириш, қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш зарурлигини айтиб, олий даражада Женевада ўтказиладиган Совет-Америка учрашувида тинчлик манфаатларини кўзловчи аҳдномаларга эришилади, деб умид билдирди.

Австриядаги **АПА** ахборот агентлиги КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Нобель мукофоти лауреатлари конгресси делегацияси билан учрашувдаги нутқи мазмунини «Михаил Горбачев космосда кенг миқёсда ҳамкорлик қилишни АҚШга таклиф этмоқда», «Вашингтон стратегик мудофаа ташаббуси»дан воз кечишга яна даъват этилди», деган сарлавҳалар остида тарқатди. Совет Иттифоқининг фикрича, космоснинг бепоён уфқларини ўзлаштириш давлатларнинг биргаликдаги муштарак иши бўлиб қолиши керак, деб таъкидлайди агентлик.

Болгариядаги газеталар М. С. Горбачевнинг Нобель мукофоти лауреатлари конгресси делегацияси билан учрашуви тўғрисидаги хабарларни «Энг муҳим ва зарур вазифа» («Работническо дело»), «Тинчликни ҳимоя қилиш ишидаги изчил куч-ғайратлар» (Земеделско знаме»), «Тинчлик проблемаларига очиқ-ойдин ва ҳалол ёндашув» («Труд») деган сарлавҳалар остида босиб чиқарди. ГДРдаги «Нойес дойчланд» газетасининг ёзишича, СССР ҳозирги кунда ядро қуролини, унинг энг хатарли турларини янада кўпроқ жамғариш йўлларини ёпиб қўйишдан ва айни вақтда космосга қурол билан чиқиш эшикларини тақа-тақ беркитиб қўйишдан ҳам заруррок ва муҳимроқ вазифа йўқ, деб ҳисобламоқда. СССРнинг назарида космосда қуролланиш пойгасини тақиқлаш халқаро муносабатларнинг бундан буёнги жараёнига таъсир қиладиган бош масала эканлиги мутлақо равшан, деб таъкидлайди Югославияда чиқадиган **«Политика»** газетаси.

(ТАСС).

Қатрада қуёш акс этганидек, азамат Сирдарё областида кетаётган катта ишни шу областнинг Ильич районидаги совхозларда меҳнат қилаётган пахтакорлар ва ҳашарчи-ёшлар сиймосида кўриб, бир неча сўз айтмоқчимиз.

ҚУЁШЛИ ҚАЛБЛАР

Куз қуёши сахий келди. Қуёшли куннинг ҳар бир дамини ғанимат билган халқимиз жасорат кўрсатиб пахтазорларда меҳнат қилмоқда. Деҳқон меҳрига ийланган, қуёш нурига йўғрилган оппоқ далалар бирин-кетин ўзининг хазина тўла бағрини бўшатиб беряпти. Хирмонлар тобора юксакка бўй чўзмоқда. КПСС XXVII съезди арафасида жонажон Ватанимизга армуғон этилаётган улкан хирмонларда «Октябрь 60 йиллиги» — 5 «А» совхози ишчиларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Мазкур хўжалик пахтакорлари районда биринчилардан бўлиб ғалаба рапорти бердилар: давлатга 8090 тонна «оқ олтин» топшириб, кейин мажбурият ҳисобига хирмон кўтариш учун киришдилар.

Далаларда иш қизғин: бир ёнда пахтазор пайкалларидаги сўнгги граммлар териб олиниб, ерни кузги шудгорлашга ҳозирлаш жадал боряпти, бир ёнда шудгорлаш авжида. Совхоз директори Уммат Оллоёров бизни хўжалик меҳнатчилари эришган ютуқ билан батафсил таништирди, олинган ҳосил омилларига ойдинлик киритди:

— Халқимиз тупроқдан — гавҳар, қумдан — зар ундирадиган меҳнаткаш халқ. Деҳқонларимиз қўлга киритган ютуқлар ҳам фақат меҳнат эвазига эришилди. Албатта, техникадан унумли фойдалана билиш, ер қалбига қулоқ солиш, тадбиркорлик лозим. Совхозимизда 3165 гектар пахта экиладиган майдон бор. Қўл кучи нисбатан кам. Шу сабабли асосий юкни техника зиммасига юклаганмиз. Масалан, бу йил машина терими билан умумий ҳосилимизнинг 85 фоизини йиғиштириб олдик. Яъни, машина терими плани 130 фоиз қилиб адо этилди. Аниқроқ қилиб айтганда, умумий ҳосилнинг 7040 тоннасини йиғиштириб хирмонга тўкиш «зангори кема»лар зиммасига тушди. Баҳриддин Муҳаммадиев, Очил Турсунқулов, Лапас Алимов сингари илғор механизаторларимиз мавсумда 185 — 195 тоннадан «оқ олтин» териб хирмонга тўкишди.

Ўн беш йилдан буён директорлик қилиб келаётган Уммат Оллоёровнинг мутахассислиги олим-агроном Пахта тилини яхши билади, бой тажрибага эга. Янгилик тарафдори. Теримда «зангори кема»лардан унумли фойдаланишга ҳаракат қилади. Албатта, бунинг учун аввало ерни терим машинасига ҳозирлаш керак. Биринчи навбатда ғўза баргини бир текис тўктириш зарур. Ҳаммага маълумки, ғўза баргини тўктириш заҳарли химикатлар орқали бажарилади. Сирдарёликлар бу йил тракторларга ўрнатилган пуркагичлар орқали пуркаш ташаббусини кўтариб чиқдилар. Аввалига бу усул «Октябрь 60 йиллиги» совхози коллективига унча сингишмади. Тракторда пуркашнинг қийинчилик томонлари кўп эди. Тракторнинг устига салкам уч тонна юк ортиларди, натижада унинг намчил эгатлар аро юриши қийинлашиб, иш унуми кескин пасайиб кетарди. Улар дори сепиш аппаратига ўзгартишлар киритишди. Пуркагич қурилмаларини тракторларнинг ўзига ўрнатмасдан, балки тракторларга тиркама шаклида яратишди. Пуркагичларни 80 сантиметр баландликка кўтаришди. Натижада механизаторлар дори пуркагичлардан узоқроқда бўлиб, уларнинг муҳофаза этилиши таъминланди, трактор юки икки баравардан ортиқ камайди, эгатлараро юришига қулайликлар туғилди. Ихтиро область раҳбарларига ҳам маъқул бўлди. Уларнинг иш услубини ўрганиш мақсадида совхозда баргни тўктириш бўйича область семинари ўтказилди. Бу усул оммалаштирилди. Ғўза баргларининг тўкилиши бирдай кечди. Буларнинг бари машина терими суръатини яхшилашга кўмаклашди. Совхоз коллективининг бу йилги муваффақиятларини таъминлаган омиллардан бири — мана шунда.

«Октябрь 60 йиллиги» совхози далаларида мўл ҳосил етиштиришда икки марта Ленин ордени нишондори Нишон Абдуллаев, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Нормамат Абдуллаев, Сулаймон Абдусаломов сингари илғор бригадирларнинг хизмати катта бўлди.

* * *

Турналар арғимчоғи жанубга, иссиқ мамлакатларга қараб учаётир. Улар совуқ тушиб қолмасидан кўзлаган манзилларига етиш учун толмас қанотларини бетиним силкитади. Худди турналардай қатор-қатор тизилган автобуслар Тошкент шаҳридан чиқиб, Катта ўзбек тракти бўйлаб пахта далаларига ошиқади. Улар ҳам куз қуёшининг ғанимат дамларидан фойдаланиб, қиш-қиров тушмасидан пахтакорлар ўзлари кўзлаган маррага етиб олишлари учун кўмак беришга шошилаётирлар.

«Октябрь 60 йиллиги» ва Герман Титов номли совхозларни Ўрта Осиё медицина педиатрия институти ўз оталиғига олган. Институт ўқитувчилари ва студентлари ҳар йили мавсумда келиб, шу совхозлар далаларидаги сўнгги граммларни йиғиб олгунча меҳнат қиладилар. Айни кунларда 1630 та талаба-теримчи якунловчи йил хирмонини кўтаришда мазкур совхозларнинг меҳнатчиларига ёрдам бераётир Улар ҳозиргача совхозларнинг 20 фоиз пахтасини териб беришди.

САМПИ микрокарта ташаббусини кўтариб чиқди. Бундай усул билан терилганда бир тола ҳам «оқ олтин» нобуд бўлмайди. Териб ўтилган пайкалларни бемалол кузги шудгорлаш учун топшириш мумкин. Микрокарта ташаббуси шундан иборатки, пайкалнинг маълум бир қисми тўртта қизил байроқча билан ажратилиб, унинг ҳар иккала томонидан теримчилар туширилади. Натижада ким қандай тераётганлиги, тозаланаётган майдон сифати кафтдагидек кўриниб туради. Айрим теримчиларнинг ишни сифатсиз бажаришига ёки кўздан йироққа паналаб кетиб қолишларига барҳам берилади.

Дарҳақиқат, совхоздалаларида жасорат кўрсатаётган ҳашарчилар, талабалар орасида бўлиб, бир неча бригадаларда суҳбат ўтказиб, биз ҳам уларнинг жасоратли меҳнатига, пайкалларда бир тола ҳам пахта қолдирмаётганликларига амин бўлдик.

Эзгу маррага етиб келган Сирдарё области ҳам юксак хирмон билан Ватанимизни шод этди!

Оҳу кўзликларим пахтазордадир,
Қалдирғоч қошликларим юрибди учиб...
Ёшларнинг ҳиммати дунёга татир,
Ишқли қалблар ишдан қочмайди чўчиб.
Дала — аудитория, мудрабмас, ишлаб
Ҳаёт фалсафасин ўрганмоқдалар.
Имтиҳон чоғида қолмас бош қашлаб,
Ҳеч вақт панд бермаган оппоқ пахталар...
Студентлик — умрнинг олтин давридир,
Студентлар — буюк куч, йўқдир ниҳоя.
Келгусида тенгсиз ишларга қодир,
Илм саройига илк пиллапоя.

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.
Эргаш МУҲАММАД.

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ УЧУН КАДРЛАР

Республика агросаноат комплекси олдида турган катта-катта вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши хўжаликлар, корхоналар ва бошқарув органлари раҳбарлари ҳамда мутахассисларининг билимдонлигига, ташкилотчилик қобилиятига, савиясига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ўзбекистонда қишлоқ хўжалиги ва у билан боғлиқ тармоқлар учун мутахассислар тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш билан шуғулланадиган кўплаб муассасалар ишлаб турибди. Замон ана шу система олдига хўжалик юритишнинг интенсив усулларини қарор топтириш, фан ва техника ютуқларини практикага жорий этишни жадаллаштириш зарурияти билан боғлиқ янги талаблар қўймоқда.

15 ноябрь куни Тошкентда очилган агросаноат комплексини бошқариш республика олий мактаби мутахассисларни қайта тайёрлашни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтариши лозим. Ўн олти министрлик ва идора раҳбар ходимлари ҳамда етакчи мутахассислардан иборат 150 дан кўпроқ тингловчи учун машғулотлар бошланди. Улар бир ярим ой мобайнида партия иқтисодий сиёсатининг актуал проблемаларини, фан-техника тараққиётини бошқариш масалаларини, планлаштириш ва контрол қилишнинг иқтисодий-математик усулларини ўрганадилар. Тингловчилар автоматлаштирилган электрон системалар ва микропроцессор техникасида ишлаб малакаларини оширадилар, информатика ва ҳисоблаш техникаси асосларини ва уларни ишлаб чиқаришда қўлланишни ўрганадилар.

Мактаб ишида Ўзбекистон Фанлар академияси институтининг ва ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг таниқли олимлари, агросаноат комплекси ходимлари қатнашмоқдалар. Кўпгина машғулотларни базавий корхоналарда, хўжаликларда, илмий-тадқиқот муассасалари ва ҳисоблаш марказларида ўтказиш режалаштирилди. Курснинг иккинчи қисми конкрет ишлаб чиқариш вазифаларини ҳал қилишга оид амалий машғулотларни ўз ичига олади.

— Тармоқлараро алоқаларнинг мустаҳкамланиши ва ривожланиши билан агросаноат бўлинмаларининг раҳбарлари олдида янги проблемалар пайдо бўлмоқда, — дейди мактаб ректори, иқтисод фанлари кандидати Р. Турсунов. — Ишга тор маҳкамачилик билан ёндашишга батамом барҳам бериш, ишни агросаноат комплексининг бошқа бўғинлари билан узвий боғлаб олиб бориш, ана шу бўғинларнинг ташкилий ва иқтисодий бирлигини таъминлаш лозим. Бу соҳада шу тингловчиларга кўмаклашиш асосий вазифаларимиздан биридир.

Янги ўқув юрти агросаноат мутахассислари малакасини ошириш системасига ташкилий-методик раҳбарлик ҳам қилади, унинг маркази бўлиб қолади. Бу эса ҳар хил босқичдаги мутахассисларни қайта тайёрлаш ишини тартибга солиш, уни янги талаблар даражасига кўтариш имконини беради.

(ЎзТАГ мухбири).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Андижон. 16 ноябрь. (ЎзТАГ). Область партия комитетининг бугун бу ерда бўлиб ўтган пленумида ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашни янада такомиллаштириш соҳасида Андижон область партия ташкилотларининг вазифалари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Орифжонов доклад қилди.

Қабул қилинган қарорда бошланғич ҳарбий тайёргарликка партиявий раҳбарликни такомиллаштиришга, миллий мактабларда рус тилини чуқур ўрганишга, ҳарбий хизматга чақирилувчи ёшларни жисмоний жиҳатдан чиниқтиришни яхшилашга қаратилган тадбирлар комплекси белгиланди.

СССР Молия министрлиги ва Давлат банкида

СССР Молия министрлиги билан СССР Давлат банки шуни маълум қиладики, СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат заёмининг 1952 йилда чиқарилган 1 миллиард сўмлик облигациялари ҳақини тўлаш биринчи тиражи 1985 йил 17 ноябрь куни Горький шаҳрида ўтказилади. Шу тиражнинг расмий жадвали 1 декабрь куни марказий газеталарда эълон қилинади, тиражда чиққан облигацияларнинг ҳақини омонат кассалари 1985 йил 11 декабрдан тўлашни бошлайди.

ТАРИХИЙ АҲАМИЯТГА МОЛИК ҲУЖЖАТ

КОБУЛ, (ТАСС). Бу ерда АДР Революцион Кенгашининг фавқулодда сессияси бўлиб ўтди. Сессияда «Апрель революциясининг миллий-демократик характери ва унинг ҳозирги шароитдаги кечиктириб бўлмайдиган вазифалари тўғрисида»ги Декларация кўриб чиқилди ва маъқулланди.

АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Б. Кармал мазкур ҳужжат мамлакат давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг бутун сиёсий, иқтисодий ва ташкилотчилик фаолиятига асос қилиб олиниши зарурлигини таъкидлади. АХДП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Декларацияни тушунтириш ва уни рўёбга чиқариш учун меҳнаткашларни сафарбар этиш юзасидан кенг кўламдаги ишларни авж олдиришга даъват этди.

1978 йилги Апрель революцияси, дейилади Декларацияда мамлакатнинг миллий манфаатларини амалга ошириш ва кенг халқ оммасининг орзу-умидларини қондириш мақсадини кўзлаб амалга оширилди.

Ўтган етти йилдан сал кўпроқ вақт ичида АДР сезиларли ютуқларни қўлга киритди. Социал-иқтисодий ўзгартишлар амалга оширилиб, Афғонистон халқининг миллий экономикаси ва маданияти ривожланмоқда, ижтимоий ва сиёсий ҳаётни демократлаштириш жараёни давом этмоқда. Революция барча халқлар ва элатлар тенглигини, социал аҳволи, миллати, жинси ва диний эътиқодидан қатъи назар, барча гражданларнинг тенг ҳуқуқлилигини эълон қилди, АДРнинг халқаро мавқеи мустаҳкамланди, унинг қўшилмаслик ҳаракатидаги роли ўсди.

Халқаро империализм ва регион реакцияси, деб таъкидланади Декларацияда, Афғонистонга қарши эълон қилинмаган уруш олиб бориб, кенг кўламдаги туҳмат кампаниясини авж олдирмоқда. АДР ҳукумати Афғонистоннинг давлат суверенитетини, территориал бутунлигини ва миллий мустақиллигини ташқаридан бўлаётган аралашувлардан ҳимоя қилиш учун халқаро ҳуқуқ ва БМТ Устави нормаларига асосланиб, ўзининг ишончли, содиқ ва анъанавий дўсти — Совет Иттифоқига мурожаат қилишга мажбур бўлди. Революцион кенгаш қуролли аралашув батамом тўхтатилиб, унинг қайта бошланмаслигига кафолат берилгач, совет қўшинларининг чекланган қисмлари Афғонистондан олиб чиқиб кетилишини тасдиқлайди.

АДРнинг ташқи сиёсати БМТ Уставига, тинч-тотув яшаш принципларига риоя этишга асосланади. Бу — қўшилмаслик, бошқа давлатлар, айниқса, АДР билан чегарадош давлатлар билан муносабатларни мустаҳкамлаш сиёсатидир. Афғонистон проблемалар ва можароларни сиёсий бартараф этишга астойдил интилмоқда. Совет Иттифоқи билан анъанавий дўстлик даврнинг барча синовларидан ўтди ва мамлакатимиз халқларининг бебаҳо мулкига айланди, деб таъкидланади Декларацияда.

ЎЗБЕКИСТОН ДЕЛЕГАТЛАРИ ШРИ ЛАНКАДА

КОЛОМБО. (ТАСС). Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти делегациясининг Шри Ланкага қилган икки ҳафталик визити тугади. Делегация Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 68 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан бу ерда ўтказилган тантаналарда қатнашди. Делегация билан бирга Бухоро область Ромитан районидаги «Ғунча» ашула ва рақс ҳаваскорлик ансамбли ҳам мамлакатда меҳмон бўлди. Делегация мамлакат бўйлаб сафар қилди, Коломбодаги оммавий кутубхонада Ўзбекистон амалий санъати усталарининг суратлари ва асарлари кўргазмаси очилишида қатнашди.

Шри Ланка пойтахтида Шри Ланка — Совет дўстлиги уюшмаси ташкил этган жамоатчиликнинг оммавий митинги бўлиб ўтди. Митингда Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари экономика, социал таъминот, маданият ва бошқа соҳаларда эришган муваффақиятлар ҳақида гапирилди.

Зўр шавқ-завқ билан ўтган митингда «Ғунча» ансамбли қатнашчилари концерт қўйиб беришди. Улар ижро этган ҳар бир қўшиқ ва рақс узоқ давом этган қарсаклар билан бўлиниб турди.

• *Бугун—Халқаро студентлар куни*

Биз Тошкентда ўқиймиз

Фан-техника тараққиёти тобора илдамлаб, воқеа-ҳодисалар кўпайган сари ахборотлар силсиласи ҳам орта боради. Уларнинг ҳаммасини қамраб олиш, қолаверса, ёдда тутиш анча мушкул. Аммо одам илк бор ҳарф танитиб, савод чиқарган муаллимини, касб-ҳунар ўргатиб катта ҳаётга йўллаган устозини бир умр унутмайди.

Замонавий мутахассис бўлиб етишишни ихтиёр этган қанчадан қанча чет эллик ёшлар Тошкентда ўз орзусига эришди. Улар дўстлик ва тинчлик шаҳридан, социализм шарофати билан экономика, фан ва маданият соҳасида жуда катта ютуқларга эришган Совет Ўзбекистонидан ўз ватанига касб-ҳунар эгаси бўлиб, бой таассуротлар билан қайтдилар. Бугунги кунда жаҳоннинг 79 мамлакатидан келган 3,5 мингдан ортиқ йигит-қиз фахр ва ифтихор билан «Биз Тошкентда ўқиймиз», — деб айтмоқда.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг ўзидагина 15 хорижий мамлакатдан келган икки юздан ортиқ студент таҳсил кўрмоқда. Бу ерда пухта билим ҳамда яхши дам олиш учун студентларга барча шароит яратилган. Лингафон кабинетлари, ўқув лабораторияларн энг мукаммал асбоб-ускуна ҳамда кўргазмали ўқув қўлланмалари билан жиҳозланган. Таниқли олим ва тажрибали ўқитувчилар таълим беришмоқда. Талабаларнинг амалий машғулотлари Тошкентдаги тўқимачилик комбинати, «Таштекстильмаш» заводи ва бошқа корхоналарда ўтказилади. Институт қошида «Бирлик» интернационал дўстлик клуби ишлаб турибди. Бу ерда ленинча ўқув, турли кечалар, ҳар хил қизиқарли тадбирлар ўтказиш анъана бўлиб қолган.

Суратда: институт студентларидан (чапдан ўнгга) Тоҳир Ҳалимжонов, кубалик Хуан Аухчер, Қаҳҳор Тўрабоев ҳамда монголиялик Энхтуяа Пэрэнлэйн чизмачилик дарсига ҳозирланишмоқда.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ фотоси (ЎзТАГ).

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта; учинчи устун—шу жумладан машинада терилган пахта.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
БУВАЙДА	123,12	51,06
БАҒДОД	114,31	33,38
РИШТОН	112,99	67,84
ЎЗБЕКИСТОН	112,47	32,08
ФРУНЗЕ	111,65	45,24
ОЛТИАРИҚ	111,42	69,62
ЁЗЁВОН	110,05	26,77
ҚУВА	109,48	30,43
ЛЕНИНГРАД	108,06	47,58
КИРОВ	105,90	31,17
ОХУНБОБОЕВ	105,36	12,10
ТОШЛОҚ	101,20	16,74
Фарғона	95,90	8,64
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
ЧОРТОҚ	118,09	63,65
НАМАНГАН	116,25	100,26
ЯНГИҚЎРҒОН	115,10	65,10
КОСОНСОЙ	112,96	122,78
УЙЧИ	110,21	30,71
ТЎРАҚЎРҒОН	106,21	65,65
ЗАДАРЁ	106,19	100,11
НОРИН	104,11	108,19
ПОП	103,35	71,57
УЧҚЎРҒОН	102,41	101,83
ЧУСТ	100,03	42,93
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
ЯНГИЙЎЛ	112,46	116,16
ҒАЛАБА	106,35	137,71
ЎРТА ЧИРЧИҚ	105,72	103,22
ПИСКЕНТ	105,60	94,89
ЧИНОЗ	104,28	85,05
КОММУНИСТИК	103,53	117,72
БЎКА	101,81	106,89
ОҚҚЎРҒОН	100,34	102,02
Бекобод	94,60	58,58
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
ВОРОШИЛОВ	106,07	133,27
КОМСОМОЛ	102,98	105,07
ОҚОЛТИН	101,40	106,70
ГУЛИСТОН	101,09	132,86
БОЁВУТ	100,3	108,26
Ильич	99,26	106,21
Сирдарё	96,33	94,70
Ховос	90,87	65,49
Меҳнатобод	89,19	71,43
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
БАЛИҚЧИ	112,15	79,73
МОСКВА	109,44	20,87
КОМСОМОЛОБОД	106,33	137,04
ЛЕНИН	105,51	49,41
ОЛТИНКЎЛ	104,85	29,11
БЎЗ	102,75	90,19
ИЗБОСКАН	101,32	57,93
Андижон	93,55	45,21
Марҳамат	91,35	51,25
Қўрғонтепа	87,66	92,78
Пахтаобод	86,14	47,51
Хўжаобод	84,20	33,25
Жалолқудуқ	76,07	48,03
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
ЛЕНИН ЙЎЛИ	105,53	145,62
АНГОР	102,24	78,17
ШЎРЧИ	101,35	63,47
ЖАРҚЎРҒОН	100,54	105,17
БОЙСУН	100,34	96,78
Қумқўрғон	99,62	71,28
Термиз	99,04	85,57
Гагарин	97,08	128,65
Шеробод	93,54	107,52
Олтинсой	89,49	42,43
Денов	88,52	42,54
Сариосиё	82,26	31,81
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
ГУРЛАН	120,31	73,80
ХОНҚА	115,60	83,14
ЯНГИБОЗОР	104,21	100,24
Урганч	93,93	61,86
Хазорасп	92,34	24,94
Шовот	89,43	44,95
Хива	89,11	36,20
Янгиариқ	83,15	46,74
Боғот	81,39	42,60
Қўшкўпир	75,01	37,51
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
ЛЕНИНОБОД	102,54	109,42
АМУДАРЁ	100,21	82,44
Кегайли	98,82	92,73
Чимбой	96,59	78,26
Хўжайли	96,36	103,68
Шуманай	92,35	73,56
Беруний	90,66	53,88
Қораўзак	88,77	88,25
Қўнғирот	88,35	60,48
Элликқалъа	82,66	53,30
Тўрткўл	79,56	41,21
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ		
ЗОМИН	104,57	61,63
Зарбдор	97,88	86,37
Пахтакор	89,27	81,18
Октябрь	87,51	84,05
Арнасой	85,97	82,07
Дўстлик	85,68	92,16
Мирзачўл	77,30	72,97
Жиззах	76,06	45,94
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Ғиждувон	97,66	15,21
Олот	94,38	27,22
Бухоро	90,19	4,04
Вобкент	84,71	21,63
Свердлов	84,54	9,54
Шофиркон	84,00	6,23
Қоракўл	80,93	28,47
Пешку	80,49	17,35
Ромитан	75,17	27,73
Когон	63,12	5,95
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Каттақўрғон	96,90	53,46
Пастдарғом	91,21	32,29
Пахтачи	89,88	62,40
Нарпай	85,95	58,64
Оқдарё	81,89	35,93
Иштихон	80,66	37,41
Пайариқ	79,00	32,32
Большевик	74,51	44,88
Жомбай	67,36	34,42
НАВОИЙ ОБЛАСТИ		
Навоий	91,43	71,10
Қизилтепа	83,94	18,23
Хатирчи	82,33	54,73
Навбаҳор	70,48	33,32
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Қарши	85,26	86,91
Яккабоғ	83,74	53,49
Китоб	82,22	49,93
Қамаши	78,32	32,93
Ульянов	76,81	51,56
Косон	72,62	61,68
Нишон	70,14	60,58
Ғузор	68,69	36,94
Шаҳрисабз	64,56	30,43
Муборак	63,44	63,76
Чироқчи	63,44	28,08
Усмон Юсупов	58,28	42,43
Баҳористон	53,41	48,52

ҒОЛИБЛАР САФИДА

▲ ХЎЖАОБОД. «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси гидрошланг ремонти цехининг слесари Иброҳимжон Юсупов социалистик мусобақада ғолиблик қилмоқда. У планда кўзда тутилган 17,1 минг метр ўрнига 18,6 минг метр гидрошлангни ремонт қилди. Ҳозир у ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Р. ЖУМАНИЁЗОВА.

ОБ-ҲАВО

БУГУН

Синоптикларнинг ҳабар қилишича, Ўзбекистонда ҳаво ўзгариб туради. Қорақалпоғистон АССРнинг баъзи жойларига ёмғир ёғади. Қашқадарё, Сурхондарё областларининг ва Фарғона водийсининг тоғли районларига бир оз ёмғир ёғади. Шарқдан секундига 9-14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 2-7, жанубда 10 даражагача иссиқ бўлади, республиканинг шимолида 3 даражагача совуқ бўлади; кундузи 15-20 жанубда 24 даражагача, шимолий районларда 10-15 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво бир оз булутли бўлиб, ёмғир ёғмайди. Шарқдан секундига 3-8 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси 4-6, кундузи 17-19 даража иссиқ бўлади.

КЕЛГУСИ ҲАФТАДА

Синоптикларнинг хабар қилишича, ҳафтанинг биринчи ярмида Иттифоқ Европа территориясининг шимолий районларидан нисбатан совуқ ҳаво Ўрта Осиё территориясига бостириб киради. Шу кунларда Ўзбекистонда ёмғир ёғиб, баъзи жойларда қорга айланади. Айрим районларда шимоли-ғарбдан эсаётган шамол кучайиб, секундига 15-20 метргача етади. Ҳаво ҳарорати пасаяди: Қорақалпоғистон АССР, Хоразм областида ва Навоий областининг шимолида кечаси 4-9 даража совуқ, кундузи 0-5 даражагача иссиқ; Қашқадарё ва Сурхондарё областларида кечаси 2-7, кундузи 10-15 даражагача иссиқ, республиканинг қолган территориясида кечаси 0-5 даража совуқ, кундузи 4-9 даража иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг иккинчи ярмида ёғингарчилик тўхтайди. Ўзбекистоннинг кўпчилик областларида шимол-шарқдан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Ҳаво ҳарорати яна пасаяди.

Ҳафта давомида ўртача ҳарорат ўртача кўп йиллик даражадан бир оз паст бўлади.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

ШАХМАТ:

БОШЛАНИШИ ЧАККИ ЭМАС

ФРУНЗЕ (телефон орқали). Қирғизистон пойтахтида III анъанавий халқаро турнир бошланди. Мусобақада олти мамлакатдан 15 нафар кучли шахматчи қатнашмоқда. Уларнинг ярмига яқини халқаро гроссмейстерлар, қолганлари халқаро мастер ва СССР спорт мастерларидир. Иштирокчилар орасида уч марта жаҳон чемпиони тбилисилик Мая Чибурданидзе, тошкентлик гроссмейстер. Георгий Аъзамовлар ҳам бор.

Биринчи турда ўйналган етти партиянинг 5 таси ниҳоясига етди. Ҳиндистон чемпиони П. Типсей Буюк Британия шахматчиси У. Уотсонни, фрунзелик Л. Юртаев тбилисилик З. Стуруани ютди. М. Чибурданидзе билан С. Макаричев учрашуви дуранг бўлди. Львовлик О. Романишин билан венгриялик П. Секей ва польшалик И. Новок билан фрунзелик Б. Канцлер учрашувларида ҳам томонлар ўзаро битимга рози бўлишди. Икки ўйин кечиктирилди.

Бўлиниб қолган вазиятда халқаро гроссмейстер В. Купрейчикка қарши қора доналар сурган Г. Аъзамовнинг бир пиёдаси ортиқ бўлиб, ғалаба қилиш имкониятига эга дейиш мумкин.

Мусобақа уч ҳафта давом этади.

М. МУҲИДДИНОВ, мусобақа бош судьяси ёрдамчиси.

Марҳабо, қардош Озарбайжон театри!

Ўзбекистон пойтахти бокулик саҳна усталарини самимий кутиб олди. Қардош Озарбайжондаги энг кўҳна ижодий коллективлардан бири бўлган Самад Вурғун номли рус драма театрининг Тошкентдаги гастроллари бошланди.

— Тошкентдаги гастролимиз катта ва шонли воқеа — Ленин партиясининг XXVII съезди арафасига тўғри келди. Бу ҳол зиммамизга алоҳида масъулият юклайди, — дейди театрнинг бош режиссёри, Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ж. Селимова. — Коллективимиз ўзбекистонлик томошабинлар билан учрашувга катта ижодий имтиҳон сифатида тайёргарлик кўрди. Тошкентлик томошабинлар спектакларимизга муносиб баҳо берадилар, деб ўйлаймиз. Зотан, халқларимиз дўстлиги, маданиятларимиз дўстлиги замон, тарих синовидан ўтган азалий тарихга эга. Озарбайжонда бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунлари ҳамда Ўзбекистонда ўтказилган Озарбайжон адабиёт ва санъати кунлари — ўзаро ижодий ҳисоботларимиз ҳаммамизнинг ёдимизда.

Ўзбекистоннинг театр ва музика коллективлари Озарбайжонда зўр муваффақият билан томоша кўрсатиб, томошабинларни Ўзбекистоннинг ўзига хос истеъдодли санъати билан таништирдилар. Бир-биримиздан ўрганадиган, социалистик маданият тажрибасининг бой хазинасидан қабул қилишга арзигули нарсаларимиз кўп.

Ижодий ҳамдўстлик ҳаётимиз нормасига айланган. КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида ҳам айни шу ҳақда гапирилган. Лойиҳада миллий маданиятларнинг равнақ топиши ва бир-бирига яқинлашуви, ўзаро алоқаларнинг мустаҳкамлашуви бир-бирини самарали бойитишга тобора кўпроқ ёрдам беради, мамлакатимиздаги ҳар бир халқнинг истеъдоди билан яратилган жамики дурдоналардан баҳраманд бўлиш учун барча совет кишиларига бекиёс имкониятлар очиб беради, деб таъкидланган.

Томошабинларни Озарбайжон классик ва совет драматургияси билан таништиришни коллективимиз ўзининг асосий вазифаларидан бири қилиб қўйган. Гастроль кунлари томошабинларга ўн битта спектакль кўрсатамиз. Улар орасида совет ёзувчиларининг пьесалари асосида саҳналаштирилган спектакллар етакчи ўринни эгаллайди. Бу асарларда маънавий-тарбиявий проблемалар, коммунистик ахлоқ нормаларини фаол қарор топтириш мавзуи марказий ўринда туради.

Спектаклларимизда кекса саҳна усталаридан тортиб, ижодкор ёшларгача — театрнинг барча авлод артистлари иштирок этади. Гастроль кунларида саҳна усталари Тошкентнинг меҳнат коллективлари ҳузурида бўлишади, пойтахт области қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари билан учрашишади.

Спектакллар иккита саҳна майдонида — музикали комедия театри билан авиасозларнинг маданият саройида намойиш қилинмоқда.

(АЗЕРИНФОРМ —ЎзТАГ).

Андрей Варламович ШЧЕРБАКОВ

Республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1941 йилдан КПСС аъзоси, Ўзбекистон ССР енгил саноат министрининг собиқ биринчи ўринбосари Андрей Варламович Шчербаков 1985 йил 13 ноябрь куни 76 ёшида вафот этди.

А. В. Шчербаков 1910 йил 15 октябрда Уфа губерниясидаги Ново-Курманкаево қишлоғида туғилди. Меҳнат фаолиятини 1926 йилда бошлади. 1936 йилда Тошкентдаги Ўрта Осиё давлат университетини тамомлади. А. В. Шчербаков 1936 йилдан 1952 йилгача Тошкент тўқимачилик комбинатида; 1941 йилдан эса читга гул босиш фабрикасининг директори бўлиб ишлади.

1952 йилдан 1957 йилгача Ўзбекистон ССР кенг истеъмол саноат моллари министрининг ўринбосари, 1957 йилдан республика Халқ хўжалиги кенгашида, Ўзбекистон ССР Госпланида масъулиятли лавозимларда ишлади, Фарғона область ижроия комитети раисининг ўринбосари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия-давлат контроли бўлимининг мудири вазифасида ишлади. 1965 йилдан 1971 йилгача А. В. Шчербаков Ўзбекистон ССР енгил саноат министрининг биринчи ўринбосари эди.

Меҳнат соҳасида Ватан олдидаги хизматлари учун А. В. Шчербаков Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари, СССР медаллари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган эди.

Одамларга меҳрибон, ғамхўр ва дилкаш А. В. Шчербаков уни билган, у билан бирга ишлаган барча кишилар ўртасида обрў-эътибор, муҳаббат ва ҳурмат қозонган эди.

Коммунист, ажойиб инсон А. В. Шчербаковнинг порлоқ хотираси қалбимизда ҳамиша сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН" ҲАФТАЛИГИ

18—24 НОЯБРЬ

18 НОЯБРЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Футбол шарҳи. 10.10 — Телефильм. 10.30 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 12.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — «Онамларнинг мактаби». 16.40 — Концерт. 17.25 — «Горнчилар, қаердасиз!» 17.55 — Ж. Гершвин. Рапсодия. 18.35 — «Ишлар ва одамлар». 19.05 — Мультфильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Ракета қўшинлари ва артиллерия кунига. 19.45 — Концерт. 20.25 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-балет. 23.10 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — «Рус тили». 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Ихтисослаштирилган ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. 11.35 — Тарих. 12.05 — Совет тасвирий санъати. 13.10 — Ўқитувчига — музика сабоғи. 14.15 — География. 14.45 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 15.45 — Электроника ва биз. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Евгения Гранде». Бадиий фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Халқ куйлари. 21.30 — «Время». 22.05 — Телефильм. 22.20 — Хоккей. «Динамо» (Р) — «Спартак».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Эртак кетидан эртак». 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Оила ва жамият». 8.20 — «Ватанимни шарафлайман». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Пионерлар мамлакатида». 18.40 — «Ёшлик». 19.05 — «Хирмонингизга барака». 19.20 — Мультфильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Улар ўн тўққизда эдилар». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.20 — Москва-II. 18.10 — Физика. 19.10 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — Биология. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телефильм. 21.00 — С. Есенин лирикаси. 21.30 — Москва-II.

19 НОЯБРЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Горнчилар, қаердасиз!». 10.10 — Телефильм. 10.30 — «Кураш қўшиқлари». 11.15 — «Евгения Гранде». Бадиий фильм. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.05 — Концерт. 16.45 — Мультфильм. 17.00 — «Совет пейзаж живописи». 17.20 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 18.00 — 21-соната. 18.25 — Телефильмлар. 18.45 — «Фан ва турмуш». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Концерт. 19.50 — КПСС XXVII съезди шарафига. 21.30 — «Время». 22.05 — Футбол. «Динамо» (Тб) — «Динамо» (К). 23.45 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика 9.15 — Телефильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Француз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 — Ботаника. 11.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — «Шахмат мактаби». 13.00 — К. Паустовскийни ўқиб. 14.25 — Тарих саҳифалари. 15.05 — «Александр Блок ҳақида монолог». 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Опера театри таклиф этади. 19.20 — «Сибирь тупроғи». 19.50 — Баскетбол. СССР чемпионати. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «16 ёшгача ва ундан катталар». 21.30 — «Время». 22.05 — «Буғдойзорлар оралаб». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — «Орзу». 19.00 — «КПСС XXVII съезди шарафига». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Бугун — Ракета қўшинлари ва артиллерия куни». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Шеърият кечаси. 23.05 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 18.10 — Математика. 18.50 — Кинопрограмма. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — Ўқитувчи экрани. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — География. 21.30 — Москва-II.

20 НОЯБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 10.10 — «Саёҳатчилар клуби». 11.00 — «Буғдойзорлар оралаб». Бадиий фильм. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.20 — Л. Толстой ижоди. 17.25 — «16 ёшгача ва ундан катталар». 18.10 — Телефильм. 19.00 — «Қувноқ нотачалар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Вальслар, 19.40 — Ҳаётимиз программаси. 20.05 — Телефильм. 20.15 — «Чўқон Валихонов». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 23.05 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 10.25 — Немис тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Астрономия. 11.35 — Музика. 12.05 — «Оила ва мактаб». 13.10 — География. 14.10 — Эстетик тарбия. 14.40 — «К. Чуковский ижоди». 15.25 — «Оилавий турмуш этикаси ва психологияси». 15.55 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Қишлоқ янгиликлари». 19.50 — «Музикали киоск». 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Футбол. «Спартак» — «Динамо» (Мн). 21.30 — «Время». 22.05 — «Биринчи қиз». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — Студент ёшлар учун. 8.20 — «Мактаб ислоҳоти — ҳаётга!» 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Қизиқарли учрашувлар». 18.45 — Мультфильмлар. 19.10 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «9-палата» Теленовелла. 20.20 — Манзарали фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Фавқулодда комиссар». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.00 — Москва-II. 18.10 — Химия. 19.10 — Телефильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Информатика ва ихтисослаш техникаси асослари 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

21 НОЯБРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Концерт. 10.05 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 11.10 — «Чўқон Валихонов». Бадиий фильм. 1-серия. 12.25 — Телефильм. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 16.10 — Концерт. 16.30 — Ҳозирги замон совет адабиётида В. И. Ленин образи. 17.05 — «Ота уйи». 17.35 — Концерт залида — мактаб ўқувчилари. 18.25 — «Расмларда қуёш акси бор». 18.40 — «Миллионлар ленинча университети». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Ранг-баранг фольклор». 19.50 — «Дунё ва ёшлар». 20.25 — «Чўқон Валихонов». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли экран. 23.05 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 11.05 — Физика. 11.35 — Зоология. 12.00 — «Онамларнинг мактаби». 13.00 — Илмий-оммабоп фильм. 13.15 — Тарих. 14.20 — «Енгинамизда нон». 14.50 — «Энг чиройли тулпор». Бадиий фильм. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Полинин билан содир бўлган воқеа». Бадиий фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Дебют». 22.30 — Хоккей. «Динамо» (М) — «Трактор».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Янги китоблар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Фильм-концерт. 18.40 — «Ёшлик». 19.05 — «Бизнинг қишлоқдаги уй». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Жаҳон адабиёти классиклари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Офицерлар». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II. 18.10 — Адабиёт. 18.40 — Телефильм. 19.00 — «Ҳовлимиздаги стадион». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Реклама. 20.00 — Биология. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбек мактабларида рус адабиёти. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

22 НОЯБРЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — «Концерт залида — мактаб ўқувчилари». 10.30 — Телефильм. 11.00 — Чўқон Валихонов». Бадиий фильм. 2-серия. 12.05 — Мультфильм. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.00 — «Рус тили». 16.35 — «Подмосковьенинг агросаноат комплекси». 17.05 — «Ерда, самода ва денгизда». 17.35 — Ҳужжатли фильм. 17.40 — «Казак Голота ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. 19.00 — «Кимнинг нима иши бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильмлар. 19.50 — «Ҳамдўстлик». 20.25 — «Чўқон Валихонов». Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Чўқон Валихонов». Бадиий фильм. 4-серия. 23.10 — «Дунё воқеалари». 23.25 — «Таниш оҳанглар».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 — Тарих. 12.05 — М. Карим поэзияси. 13.10 — Зоология. 14.05 — «Совет тасвирий санъати». 14.50 — «Ҳаётбахш ўлим». 12.35 — Ўқув кўрсатуви. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Телефильм. 19.00 — «Биргаликда куйлайлик дўстлар». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Шахмат мактаби». 21.15 — Халқ куйлари. 21.30 — «Время». 22.05 — Телефильм. 22.35 — Хоккей. ЦСКА — «Крылья Советов».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Ленин ҳақида ҳикоялар» 8.05 — «Тонгги тароналар». 8.15 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.45 — Болалар учун фильмлар. 19.10 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Мультфильм. 20.00 — «Иқтисодий шарҳ». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Мақом кечаси». 21.30 — «Время». 22.05 — «Булоқ». Телетеатр. 23.10 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10 — Москва-II 17.55 — Телефильм. 18.05 — «Шоҳ Эдип». Фильм-спектакль. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — «Тошкент Ботаника боғи». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Зоология. 21.30 — Москва-II.

23 НОЯБРЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Чўқон Валихонов». Бадиий фильм. 3 ва 4-сериялар. 11.50 — Телефильм. 12.10 — «Уч юз йилликлар шаҳри». 12.40 — «Оила ва мактаб». 13.10 — «Поэзия». 14.10 — «Камалак». 14.35 — «Сиз бунга қодирсиз». 15.20 — «Дунё воқеалари». 15.35 — «Ҳайвонот оламида». 16.35 — «Ўхшамас». Бадиий фильм 1 ва 2-сериялар. 18.50 — «Куз кунларидан бирида». 20.20 — Мультфильм. 20.30 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. «Спартак» — «Жальгирис». 22.45 — «Ялла» ансамбли ижро этади. 23.15 — Футбол «Днепр» — «Торпедо». 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.30 — «Тонгги почта». 10.00 — «Сиз яратган боғ». 10.30 — Концерт. 11.30 — Тюмень телестудиясининг программаси. 12.30 — «Цирк майдонида». 13.10 — «Олам кинокамера кўзгусида». 14.00 — Опера. 16.20 — «Здоровье». 17.05 — Концерт. 18.20 — «Саёҳатчилар клуби». 19.10 — Ёнимга кел, Мухтор. Бадиий фильм. 20.30 «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Антон Ивановичнинг жаҳли чиқди». Кинокомедия. 23.15 — «Халқ ижоди».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Салом, кичкинтойлар». 8.15 — «Сўз кетидан сўз келар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Кинопублицист экрани». 10.25 — Ёш олимлар клуби. 10.45 — «Ўзбекистон спорти». 11.15 — «Қизил Шапкача». Спектакль. 12.15 — «Замандас». 13.05 — «Сиз севган қаҳрамонлар». 14.05 — «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун». 17.00 — Хоккей. «Бинокор» — (Тошкент) — «Металлург» (Челябинск). 19.15 — Мультфильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Турар-жой муаммолари; улар қандай ҳал этилмоқда?». 20.10 — Рассомлар кўргазмасидан репортаж. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.00 — «Кино оламида».

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

24 НОЯБРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Ҳужжатли фильм. 10.00 — «Спортлото». 10.10 — «Будильник». 10.40 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.40 — «Здоровье». 12.25 — «Тонгги почта». 12.55 — «Ералаш». 13.10 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.10 — «Музикали киоск». 14.40 — Фильм-спектакль. 16.35 — «П. И. Чайковскийнинг барча симфониялари». 17.35 — «Саёҳатчилар клуби». 18.35 — «Халқаро панорама». 19.20 — Мультфильмлар. 19.50 — «Румянцев иши». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 23.05 — Фильм-концерт. 23.50 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг». 9.15 — Концерт. 9.40 — «Рус тили». 10.40 — Концерт. 11.35 — Ўзбекистон телевидениесининг программаси. 12.35 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 13.40 — Болалар учун фильм. 14.55 — «Стадион ҳамма учун». 15.25 — С. Есенин туғилган куннинг 90 йиллигига. 16.25 — «Соялар чошгоҳда ғойиб бўлади». Бадиий фильм. 2-серия. 17.40 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.10 — Баскетбол. СССР чемпионати. 18.50 — «Машҳур совет композиторлари». 19.30 — «Дунё ва ёшлар». 20.05 — Камалак». 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Реклама. 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Дебют». 22.35 — «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Врач маслаҳати». 8.10 — Концерт. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Истеъдод». 10.00 — «Шахмат мактаби». 10.30 — «Оқ булутли мовий осмон». Спектакль. 12.20 — «Қувноқ стартлар». 13.20 — «Оқ кема». Бадиий фильм. 15.00 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.25 — «Гўзаллик оламига саёҳат». 19.00 — Фильм-концерт. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Онамларнинг мактаби». 20.20 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Цирк!». 22.05 — «Назм ва наво».

ТОШКЕНТ-II. 16.00 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

Р — 09579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. ИНДЕКС 64583. А. — 264. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12